

2018

ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ

FACTS & FIGURES

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ

FACTS & FIGURES

14^Η ΕΚΔΟΣΗ

Η παρούσα έκθεση εκπονήθηκε από το ΙΟΒΕ για λογαριασμό του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών Τροφίμων (ΣΕΒΤ).

Οι ερευνητές του ΙΟΒΕ που συμμετείχαν στην έκθεση είναι η Φωτεινή Θωμαΐδου και ο Αθανάσιος Αθανασιάδης.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
ΕΝΟΤΗΤΑ 1. ΒΑΣΙΚΑ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ	9
1.1 ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ	9
1.2 ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΝΑ ΥΠΟΚΛΑΔΟ ΤΡΟΦΙΜΩΝ.....	13
1.3 ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΜΕΓΕΘΟΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	16
ΕΝΟΤΗΤΑ 2. ΤΕΛΙΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ	21
ΕΝΟΤΗΤΑ 3. ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ	25
ΕΝΟΤΗΤΑ 4. ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΙΜΩΝ	29
ΕΝΟΤΗΤΑ 5. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ.....	35
ΕΝΟΤΗΤΑ 6. ΒΑΣΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ	42
ΠΗΓΕΣ.....	47

ΕΙΚΟΝΕΣ (ΠΙΝΑΚΕΣ – ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ)

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΒΑΣΙΚΑ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΟΥΣ ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ*	10
ΕΙΚΟΝΑ 2. ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΩΝ ΠΕΝΤΕ ΠΡΩΤΩΝ ΚΛΑΔΩΝ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ ΣΕ ΕΛΛΑΔΑ-ΕΕ28	12
ΕΙΚΟΝΑ 3. ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2017/2016 ΒΑΣΙΚΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΕ ΕΛΛΑΔΑ	12
ΕΙΚΟΝΑ 4. ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2017/2016 ΒΑΣΙΚΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΕ-28.....	12
ΕΙΚΟΝΑ 5. ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΥΠΟΚΛΑΔΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ, ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΚΥΡΙΑ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ*	14
ΕΙΚΟΝΑ 6. ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟΥΣ ΥΠΟΚΛΑΔΟΥΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ (κατά κεφαλήν €) ...	14
ΕΙΚΟΝΑ 7. ΕΤΗΣΙΑ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΣΤΟΥΣ ΥΠΟΚΛΑΔΟΥΣ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ. 2016/ 2015.....	15
ΕΙΚΟΝΑ 8. ΕΤΗΣΙΑ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΣΤΟ ΔΕΙΚΤΗ ΟΓΚΟΥ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΣΤΗ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ. 2018/2017	16
ΕΙΚΟΝΑ 9. ΒΑΣΙΚΑ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΑ ΤΡΟΦΙΜΑ ΚΑΙ ΣΤΑ ΠΟΤΑ, ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΜΕΓΕΘΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ*	17
ΕΙΚΟΝΑ 10. ΒΑΣΙΚΑ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΑ ΤΡΟΦΙΜΑ ΚΑΙ ΣΤΑ ΠΟΤΑ, ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΜΕΓΕΘΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ*	18
ΕΙΚΟΝΑ 11. μηνιαία ΜΕΣΗ ΔΑΠΑΝΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΑΝΑ ΣΚΟΠΟ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ	21
ΕΙΚΟΝΑ 12. ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΑΠΑΝΗΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΑΝΑ ΣΚΟΠΟ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ. 2010-2017 ...	22

ΕΙΚΟΝΑ 13. μηνιαία ΜΕΣΗ ΔΑΠΑΝΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΑΝΑ ΣΚΟΠΟ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ ΣΤΑ ΕΙΔΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ*	23
ΕΙΚΟΝΑ 14. ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΑΠΑΝΗΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΑΝΑ ΣΚΟΠΟ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ. 2010-2017 ...	23
ΕΙΚΟΝΑ 15. ΠΛΗΘΟΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ	25
ΕΙΚΟΝΑ 16. ΕΤΗΣΙΕΣ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ	26
ΕΙΚΟΝΑ 17. ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΣΤΟΥΣ ΥΠΟΚΛΑΔΟΥΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΣΤΑ ΠΟΤΑ	27
ΕΙΚΟΝΑ 18. ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΜΕΝΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ (2015=100)	29
ΕΙΚΟΝΑ 19. ΕΤΗΣΙΕΣ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ ΣΤΑ ΕΙΔΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ..	30
ΕΙΚΟΝΑ 20. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΙΜΩΝ ΣΕ ΒΑΣΙΚΑ ΕΙΔΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ	31
ΕΙΚΟΝΑ 21. ΕΤΗΣΙΕΣ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΟ ΔΕΙΚΤΗ ΤΙΜΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥ ΣΤΟΥΣ ΥΠΟΚΛΑΔΟΥΣ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ	32
ΕΙΚΟΝΑ 22. ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΣΤΟ ΔΕΙΚΤΗ ΤΙΜΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΕ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ. 2018	33
ΕΙΚΟΝΑ 23. ΕΤΗΣΙΕΣ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΟ ΔΕΙΚΤΗ ΤΙΜΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥ ΚΑΙ ΣΤΟ ΔΕΙΚΤΗ ΤΙΜΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ	34
ΕΙΚΟΝΑ 24. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΣΤΗ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ (εκατ. €)	35
ΕΙΚΟΝΑ 25. ΡΟΕΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	36
ΕΙΚΟΝΑ 26. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ. 2017.	37
ΕΙΚΟΝΑ 27. ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΥΠΟΚΛΑΔΩΝ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ (εκατ.€)	38
ΕΙΚΟΝΑ 28. ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΣΤΟΥΣ ΥΠΟΚΛΑΔΟΥΣ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ (ΕΚΑΤ. €)	39
ΕΙΚΟΝΑ 29. ΠΟΣΟΣΤΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΥΠΟΚΛΑΔΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ	40
ΕΙΚΟΝΑ 30. ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΙ ΕΜΠΟΡΙΚΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ ΜΕΤΑΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ (% επί του συνόλου).	41
ΕΙΚΟΝΑ 31. ΒΑΣΙΚΑ ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (εκατ. €)	43
ΕΙΚΟΝΑ 32. ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΣΤΟΥΣ ΥΠΟΚΛΑΔΟΥΣ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ (εκατ. €)	43
ΕΙΚΟΝΑ 33. ΜΙΚΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΣΤΟΥΣ ΥΠΟΚΛΑΔΟΥΣ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ (εκατ. €)	44
ΕΙΚΟΝΑ 34. ΚΕΡΔΟΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΖΗΜΙΟΓΟΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ.	45
ΕΙΚΟΝΑ 35. ΔΙΑΣΠΟΡΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΒΑΣΕΙ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΚΑΘΑΡΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ (εκατ. €)	46
ΕΙΚΟΝΑ 36. ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ ΣΤΟΥ ΥΠΟΚΛΑΔΟΥΣ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ (εκατ. €)	46

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η βιομηχανία τροφίμων και ποτών συγκαταλέγεται ανάμεσα στους βασικούς πυλώνες που είναι ιδιαίτερα σημαντικοί για την ελληνική μεταποίηση, αλλά και για την αναπτυξιακή πορεία της χώρας. Η εγχώρια βιομηχανία τροφίμων αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους τομείς της εγχώριας οικονομίας, ενώ διακρίνεται για τις προοπτικές ανάπτυξης και τη συμβολή της στην ελληνική μεταποίηση. Η ελληνική βιομηχανία Τροφίμων και Ποτών αποτελεί έναν κλάδο δυναμικό και ανταγωνιστικό, με σημαντικές επενδύσεις, έντονη εξωστρέφεια και επιχειρηματική δραστηριότητα στην Ελλάδα, τα Βαλκάνια και σε όλη την Ευρώπη. Η βιομηχανία τροφίμων, ξεχωρίζει για τη συμβολή της, καθώς εν μέσω παρατεταμένης περιόδου ύφεσης παρέμεινε βασικός μοχλός ανάπτυξης της παραγωγικής δραστηριότητας.

Χαρακτηριστικά που αναδεικνύουν τον ρόλο της εγχώριας βιομηχανίας τροφίμων και ποτών στον παγκόσμιο χάρτη της μεταποίησης αποτελούν: τα υψηλής ποιότητας προϊόντα, το ελληνικό brand name, καθώς και η οργανωμένη προώθηση των ελληνικών τροφίμων. Οι προοπτικές ανάπτυξης του κλάδου τροφίμων και ποτών διαφαίνονται έντονες, που σε συνδυασμό με την αποτελεσματικότερη συνεργασία των εκπροσώπων του κλάδου και των αρμόδιων φορέων μπορούν να συμβάλουν όχι μόνο στη βελτίωση της αποδοτικότητας, αλλά και στην ύπαρξη ενός νέου αναπτυξιακού υποδείγματος, ενισχύοντας την ελληνική οικονομία. Η διασφάλιση επιλογής της σωστής στρατηγικής και η σταθερότητα υλοποίησης του μακροχρόνιου σχεδιασμού της αποτελούν τις κινητήριες δυνάμεις του κλάδου. Η δημιουργία προστιθέμενης αξίας και η ενίσχυση της εξωστρέφειας του κλάδου εναπόκεινται σε μεγάλο βαθμό και στην προβολή του ελληνικού προϊόντος, μέσα από τα κατάλληλα σχεδιασμένα κανάλια διανομής, στην ποιότητα και διαφοροποίηση και στην ενίσχυση του προτύπου της ελληνικής / μεσογειακής κουζίνας. Η κατάλληλη δικτύωση, οι συνεργασίες καθώς και ο στοχευμένος στρατηγικός σχεδιασμός αποτελούν βασικό μέσο για την ανάδειξη των ελληνικών προϊόντων, προσθέτοντας σε αυτά αξία και εξαγωγική δυναμική. Η σύνδεση της μεταποίησης τροφίμων με τον πρωτογενή τομέα της οικονομίας, αλλά και με τον τομέα των υπηρεσιών, όπως εστιατόρια, ξενοδοχεία και εν γένει τον τουρισμό, σε συνδυασμό με τις συνέργειες που αναπτύσσονται στον χώρο των τροφίμων, καθιστά θεμελιώδη τον ρόλο του κλάδου σε όλους τους τομείς της οικονομίας.

Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών προϊόντων τροφίμων σχετίζεται άμεσα και με την ποιότητα του ανθρώπινου δυναμικού, και κυρίως με τα προσόντα που ενσωματώνει, τις γνώσεις και τον βαθμό εξειδίκευσης. Ο κλάδος τροφίμων διακρίνεται για την υψηλή εξειδίκευση της απασχόλησης καθώς περιλαμβάνει μία ευρύτατη γκάμα ειδικοτήτων και αντικειμένων που δεν αφορούν αποκλειστικά στον τομέα της μεταποίησης. Οι νέες τεχνολογίες, οι καινοτόμες

πρακτικές, τα βελτιωμένα προϊόντα υψηλής ποιότητας, αποτέλεσμα διαδικασιών έρευνας και ανάπτυξης, οδηγούν καθοριστικά τις εξελίξεις σε όλα τα στάδια παραγωγής και διάθεσης στον χώρο των τροφίμων. Η συνεχής επιμόρφωση και επιστημονική κατάρτιση, η εγρήγορση και η διάχυση γνώσης του ανθρώπινου δυναμικού αποτελούν παράγοντες ώστε να είναι ικανό να ανταποκριθεί άμεσα, έγκαιρα και αποτελεσματικά στις σύγχρονες προκλήσεις του διεθνούς ανταγωνισμού.

Η παρούσα συνοπτική έκθεση στοιχείων και αριθμών της Βιομηχανίας τροφίμων και ποτών εντάσσεται στο πλαίσιο των ετήσιων περιοδικών εκθέσεων που εκπονεί το IOBE. Η έκθεση αυτή είναι η 14^η κατά σειρά και εκδίδεται σε συνεργασία με τον **Σύνδεσμο Ελληνικών Βιομηχανιών Τροφίμων (ΣΕΒΤ)**, συνεισφέροντας στη συστηματική παρακολούθηση της βιομηχανίας τροφίμων και ποτών. Στην έκθεση παρουσιάζονται τα διαρθρωτικά μεγέθη, οι εξελίξεις και οι τάσεις της ελληνικής, αλλά και της ευρωπαϊκής βιομηχανίας τροφίμων και ποτών, τόσο στο σύνολό της, όσο και στους επιμέρους υποκλάδους της. Η δομή της έκθεσης είναι η ακόλουθη:

Στην **πρώτη ενότητα** καταγράφονται τα κύρια διαρθρωτικά στοιχεία της βιομηχανίας τροφίμων και ποτών, στο σύνολο της βιομηχανίας, αλλά και στους επιμέρους υποκλάδους, ενώ παρουσιάζονται και οι πιο πρόσφατες μεταβολές σε βασικούς βραχυχρόνιους δείκτες της.

Στην **δεύτερη ενότητα** παρουσιάζονται τα πιο πρόσφατα στοιχεία για την *τελική κατανάλωση των νοικοκυριών*, με βάση τους Εθνικούς Λογαριασμούς.

Στην **τρίτη ενότητα** αναλύονται οι κυριότερες και πιο πρόσφατες τάσεις σε σχέση με τα *στοιχεία της απασχόλησης* του κλάδου, αλλά και των υποκλάδων τροφίμων και ποτών.

Στην **τέταρτη ενότητα** καταγράφονται τα *βασικά στοιχεία των τιμών του κλάδου*, αλλά και των υποκλάδων τροφίμων και ποτών, όπως αποτυπώνονται στον Δείκτη Τιμών Καταναλωτή και στους Δείκτες τιμών παραγωγού.

Στην **πέμπτη ενότητα** παρουσιάζονται οι επικρατούσες τάσεις στο *εξωτερικό εμπόριο των τροφίμων και ποτών*, τόσο συνολικά, όσο και ανά υποκλάδο και παρουσιάζονται οι πιο πρόσφατες εμπορικές ροές, ανά χώρα προέλευσης των εισαγωγών και προορισμού των εξαγωγών.

Τέλος, στην **έκτη ενότητα** καταγράφονται οι πρόσφατες τάσεις στα *βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη του κλάδου*, από τους πιο πρόσφατους ισολογισμούς των ΑΕ και ΕΠΕ του κλάδου, βάσει των χρηματοοικονομικών στοιχείων.

ΕΝΟΤΗΤΑ 1. ΒΑΣΙΚΑ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ

1.1 ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ

Στην παρούσα ενότητα καταγράφεται η συμβολή της βιομηχανίας Τροφίμων¹ σε κύρια διαρθρωτικά μεγέθη και συγκεκριμένα στον **αριθμό των επιχειρήσεων**, τον **κύκλο εργασιών**, την **αξία παραγωγής**, την **ακαθάριστη προστιθέμενη αξία** και τον **αριθμό των εργαζομένων**. Τα στοιχεία έχουν ληφθεί από την Eurostat² και αφορούν τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία της σχετικής βιομηχανικής έρευνας.

Η εγχώρια Βιομηχανία τροφίμων καλύπτει το 1/4 (25,5%) του συνόλου των επιχειρήσεων της ελληνικής μεταποίησης, γεγονός που την κατατάσσει πρώτη ανάμεσα στους κλάδους της μεταποίησης, με τα Μεταλλικά προϊόντα (14,7%) και τα Είδη ένδυσης (7,8%) να ακολουθούν (ΕΙΚΟΝΑ 1). Ταυτόχρονα, συνιστά και τον μεγαλύτερο εργοδότη της εγχώριας μεταποίησης, αφού σε αυτήν απασχολείται επίσης πάνω από το 1/3 του συνόλου των απασχολούμενων, έναντι ενός 6,5% στα Μεταλλικά προϊόντα και 4,6% στα Είδη ένδυσης. Η παρουσία του τομέα είναι επίσης θεμελιώδους σημασίας υπό καθαρά οικονομικούς όρους, αφού βρίσκεται ανάμεσα στους πρώτους κλάδους της μεταποίησης, με την αξία παραγωγής να αγγίζει το 24,7%, την ακαθάριστη προστιθέμενη αξία να αγγίζει το 24,3%, ενώ καταλαμβάνει την δεύτερη θέση σε όρους κύκλου εργασιών (σχεδόν 26,0%, με πρώτο τον Οπτάνθρακα και τα προϊόντα διύλισης με 26,5%).

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται και η συγκριτική ανάλυση με την Ευρωπαϊκή Ένωση καθώς και οι αντίστοιχες ταξινομήσεις των 5 πρώτων κλάδων μεταποίησης τόσο στην Ελλάδα, όσο και στην ΕΕ-28. Από την ανάλυση των στοιχείων, είναι προφανής η ζωτική σημασία του τομέα της μεταποίησης των τροφίμων και η συμβολή της στην ευρωπαϊκή οικονομία. Η βιομηχανία Τροφίμων αποτελεί έναν από τους μεγαλύτερους τομείς της μεταποιητικής βιομηχανίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ενώ αναδεικνύεται σταθερά ανάμεσα στους πρώτους κλάδους σε σχέση με τους άλλους σημαντικούς τομείς της ευρωπαϊκής οικονομίας, όπως η αυτοκινητοβιομηχανία, τα χημικά, τα βιομηχανικά μηχανήματα και τα μεταλλικά προϊόντα.

¹ Στη συγκεκριμένη ενότητα εξετάζεται ξεχωριστά ο κλάδος των τροφίμων και των ποτών, καθώς η κατάταξη που πραγματοποιείται γίνεται με βάση τους διψήφιους κωδικούς κατά ΣΤΑΚΟΔ 2008. Ωστόσο, πραγματοποιούνται διακριτές αναφορές και στον κλάδο των ποτών.

² Structural Business Statistics

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΒΑΣΙΚΑ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΟΥΣ ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ*

Αριθμός επιχειρήσεων			
Ελλάδα		ΕΕ-28	
Μεταποίηση (62.651 επιχ.)	100,0%	Μεταποίηση (2.123.398 επιχ.)	100,0%
Τρόφιμα	25,5%	Μεταλλικά προϊόντα	18,6%
Μεταλλικά προϊόντα	14,7%	Τρόφιμα	12,4%
Είδη ένδυσης	7,8%	Επισκευή μηχανημάτων και εξοπλισμού	9,4%
Επισκευή μηχανημάτων και εξοπλισμού	6,9%	Προϊόντα ξύλου	8,0%
Άλλοι τομείς μεταποίησης	6,5%	Έπιπλα	6,1%
Κύκλος εργασιών			
Ελλάδα		ΕΕ-28	
Μεταποίηση (€49.253 εκατ.)	100,0%	Μεταποίηση (€7.750.000 εκατ.)	100,0%
Οπτάνθρακας και προϊόντα διύλισης	26,5%	Κατασκευή μηχανοκίνητων οχημάτων	14,2%
Τρόφιμα	26,0%	Τρόφιμα	13,1%
Μεταλλικά προϊόντα	5,4%	Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού	9,3%
Χημικά προϊόντα	4,5%	Μεταλλικά προϊόντα	6,6%
Φαρμακευτικά προϊόντα	4,5%	Οπτάνθρακας και προϊόντα διύλισης	5,7%
Αξία παραγωγής			
Ελλάδα		ΕΕ-28	
Μεταποίηση (€44.202 εκατ.)	100,0%	Μεταποίηση (€7.000.000 εκατ.)	100,0%
Οπτάνθρακας και προϊόντα διύλισης	27,5%	Τρόφιμα	13,1%
Τρόφιμα	24,7%	Κατασκευή μηχανοκίνητων οχημάτων	12,9%
Μεταλλικά προϊόντα	5,7%	Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού	9,3%
Χημικά προϊόντα	4,4%	Χημικά προϊόντα	7,1%
Προϊόντα από μη μεταλλικά ορυκτά	4,1%	Μεταλλικά προϊόντα	7,1%
Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία			
Ελλάδα		ΕΕ-28	
Μεταποίηση (€10.426 εκατ.)	100,0%	Μεταποίηση (€1.912.371 εκατ.)	100,0%
Τρόφιμα	24,3%	Κατασκευή μηχανοκίνητων οχημάτων	11,0%
Οπτάνθρακας και προϊόντα διύλισης	17,5%	Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού	10,8%
Μεταλλικά προϊόντα	7,9%	Τρόφιμα	10,1%
Χημικά προϊόντα	5,6%	Μεταλλικά προϊόντα	9,3%
Φαρμακευτικά προϊόντα	5,2%	Χημικά προϊόντα	6,8%
Αριθμός εργαζομένων			
Ελλάδα		ΕΕ-28	
Μεταποίηση (358.211 εργαζόμενοι)	100,0%	Μεταποίηση (30.734.567 εργαζόμενοι)	100,0%
Τρόφιμα	35,1%	Τρόφιμα	14,0%
Μεταλλικά προϊόντα	6,5%	Μεταλλικά προϊόντα	12,2%
Είδη ένδυσης	4,6%	Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού	9,8%
Κατασκευή προϊόντων από ελαστικό	4,6%	Κατασκευή μηχανοκίνητων οχημάτων	8,4%
Εκτυπώσεις	4,0%	Ηλεκτρικός εξοπλισμός	4,8%

*Τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα διαρθρωτικά στοιχεία της έρευνας *Structural Business Statistics* αφορούν το 2017, με εξαίρεση την Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία που αφορά το 2016. Στον αριθμό εργαζομένων τα στοιχεία για την Ελλάδα (2017) προέρχονται από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού της ΕΛ.ΣΤΑ.Τ., καθώς τα διαρθρωτικά στοιχεία της Eurostat υποεκτιμούν την απασχόληση του κλάδου. Ωστόσο, για τον αριθμό των εργαζομένων σε επίπεδο ΕΕ, τα στοιχεία έχουν ληφθεί από την Eurostat.

Πηγή: Eurostat, *Structural Business Statistics*; ΕΕΔ-ΕΛ.ΣΤΑ.Τ., Επεξεργασία IOBE

Σε όρους αξίας παραγωγής, και αριθμού εργαζομένων, τα Τρόφιμα κατατάσσονται πρώτα στους ευρωπαϊκούς κλάδους της μεταποίησης και δεύτερα σε όρους αριθμού επιχειρήσεων και κύκλου εργασιών, συγκεντρώνοντας αντίστοιχα το 12,4% και το 13,1% του συνόλου της μεταποίησης. Συγκεκριμένα, ο συνολικός κύκλος εργασιών της ευρωπαϊκής βιομηχανίας τροφίμων καλύπτει πάνω από το 13% της ευρωπαϊκής μεταποίησης, καταλαμβάνοντας τη δεύτερη θέση μετά την Κατασκευή μηχανοκίνητων οχημάτων (14,2%), ενώ η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία του τομέα καλύπτει περίπου το 10,1%, με την Κατασκευή μηχανοκίνητων οχημάτων (11,0%) και την Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού (10,8%) να προηγούνται. Η βιομηχανία Τροφίμων παραμένει ο μεγαλύτερος εργοδότης στον τομέα της μεταποίησης, καθώς απασχολεί πάνω από τέσσερα εκατομμύρια εργαζόμενους, δηλαδή περίπου το 14,0% του συνόλου των εργαζομένων στην ευρωπαϊκή βιομηχανία (ακολουθούμενη από τα Μεταλλικά προϊόντα με 12,2%).

Σε σύγκριση με την ΕΕ-28 κατά μέσο όρο, ο τομέας των τροφίμων στην Ελλάδα έχει μεγαλύτερη συμβολή στον τομέα της μεταποίησης, όσον αφορά τον αριθμό των επιχειρήσεων, την ακαθάριστη προστιθέμενη αξία και τον αριθμό των απασχολούμενων, καθώς είναι πρώτος σε όλες τις παραπάνω κατηγορίες και δεύτερος στον κύκλο εργασιών και στην αξία παραγωγής. Το μεγαλύτερο μερίδιο του ελληνικού κλάδου τροφίμων στην μεταποίηση αντανακλά αφενός την εγχώρια δυναμική του, αφετέρου όμως και την μικρότερη ανάπτυξη άλλων κλάδων του εγχώριου τομέα της μεταποίησης.

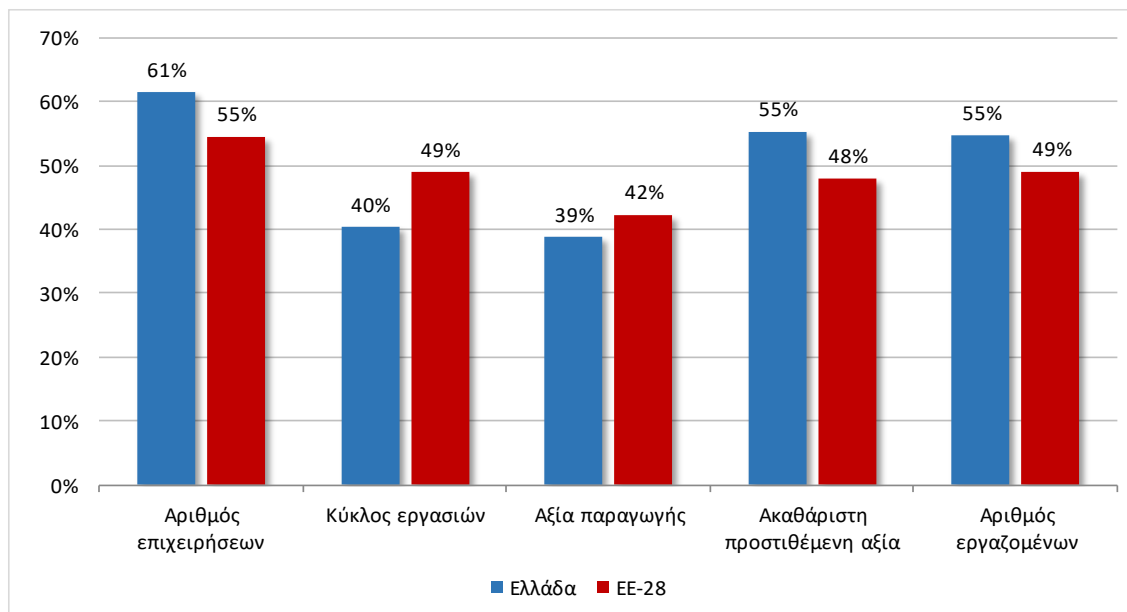
Στην Ελλάδα, οι πέντε πρώτοι κλάδοι της μεταποίησης (ΕΙΚΟΝΑ 2) καλύπτουν το 61% του συνόλου της μεταποίησης σε όρους αριθμού επιχειρήσεων (55% στην ΕΕ), το 40% σε όρους κύκλου εργασιών (49% στην ΕΕ), το 39% της αξίας παραγωγής (42% στην ΕΕ), το 55% της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας (48% στην ΕΕ) και το 55% του συνόλου των εργαζομένων (49% στην ΕΕ).

Τα ποσοστά μεταβολής στα βασικά διαρθρωτικά μεγέθη της εγχώριας βιομηχανίας τροφίμων το 2017 σε σχέση με το 2016 (ΕΙΚΟΝΑ 3), υποδηλώνουν αύξηση στον αριθμό των επιχειρήσεων του κλάδου (+0,9%), ενώ στο σύνολο της μεταποίησης, σημειώθηκε αύξηση (+1,3%). Θετική μεταβολή του αριθμού των επιχειρήσεων καταγράφεται και στον κλάδο των Ποτών (+4,1%). Αντίστροφη εικόνα εντοπίζεται στον κύκλο εργασιών των δύο κλάδων της οικονομίας, με αύξηση στη μεταποίηση (+5,3%), και μείωση στα Τρόφιμα συνολικά (-0,2%), ενώ αύξηση του κύκλου εργασιών σημειώνεται στα Ποτά (+0,4%). Θετικές τάσεις σημειώνονται επίσης και στην αξία παραγωγής στη μεταποίηση και στα Ποτά (κατά +6,9% και +2,6% αντίστοιχα), όταν η αξία παραγωγής συνολικά στα Τρόφιμα καταγράφει άνοδο (+2,1%). Όσον αφορά σε όρους ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας, άνοδος σημειώνεται στα Ποτά (+1,8%), όταν και στο σύνολο του μεταποιητικού κλάδου και στα Τρόφιμα παρατηρείται μείωση της τάξης του -4,5% και -5,6% αντίστοιχα. Μεγαλύτερος είναι

κατά 7,6% και ο αριθμός των εργαζομένων στα Τρόφιμα το 2017 σε σχέση με το 2016 (+3,0% για τη μεταποίηση), ενώ αύξηση καταγράφεται και στον κλάδο των Ποτών (+4,1%).

Οι σχετικές μεταβολές στην ΕΕ-28 είναι θετικές στα Τρόφιμα, με εξαίρεση τον αριθμό των επιχειρήσεων, ενώ στα Ποτά είναι όλες θετικές με εξαίρεση τον αριθμό των εργαζομένων, όπως και στο σύνολο της Μεταποίησης, όπου και σημειώνεται άνοδος σε όλα τα βασικά διαρθρωτικά μεγέθη (ΕΙΚΟΝΑ 4).

ΕΙΚΟΝΑ 2. ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΩΝ ΠΕΝΤΕ ΠΡΩΤΩΝ ΚΛΑΔΩΝ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ ΣΕ ΕΛΛΑΔΑ-ΕΕ28

Πηγή: Eurostat, Structural Business Statistics; ΕΕΔ-ΕΛ.ΣΤΑΤ., Επεξεργασία IOBE

ΕΙΚΟΝΑ 3. ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2017/2016 ΒΑΣΙΚΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΕ ΕΛΛΑΔΑ

Μέγεθος	Μεταποίηση	Τρόφιμα	Ποτά
Αριθμός επιχειρήσεων	↑ 1,3%	↑ 0,9%	↑ 4,1%
Κύκλος εργασιών	↑ 5,3%	↓ -0,2%	↑ 0,4%
Αξία παραγωγής	↑ 6,9%	↑ 2,1%	↑ 2,6%
Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία*	↓ -4,5%	↓ -5,6%	↑ 1,8%
Αριθμός εργαζομένων	↑ 3,0%	↑ 7,6%	↑ 4,1%

Πηγή: Eurostat, Structural Business Statistics; ΕΕΔ-ΕΛ.ΣΤΑΤ., Επεξεργασία IOBE*Τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα διαρθρωτικά στοιχεία της έρευνας Structural Business Statistics για την Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία που αφορά την περίοδο 2016/2015.

ΕΙΚΟΝΑ 4. ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2017/2016 ΒΑΣΙΚΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΕ-28

Μέγεθος	Μεταποίηση	Τρόφιμα	Ποτά
Αριθμός επιχειρήσεων	↑ 0,1%	↓ -0,5%	→ 0,0%
Κύκλος εργασιών	↑ 4,5%	↑ 6,0%	↑ 10,6%
Αξία παραγωγής	↑ 3,5%	↑ 2,7%	↑ 6,8%
Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία*	↑ 0,7%	↑ 2,6%	↑ 2,7%
Αριθμός εργαζομένων	↑ 0,9%	↑ 0,9%	↓ -10,2%

Πηγή: Eurostat, Structural Business Statistics, Επεξεργασία IOBE*Τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα διαρθρωτικά στοιχεία της έρευνας Structural Business Statistics για την Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία που αφορά την περίοδο 2016/2015.

1.2 ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΝΑ ΥΠΟΚΛΑΔΟ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

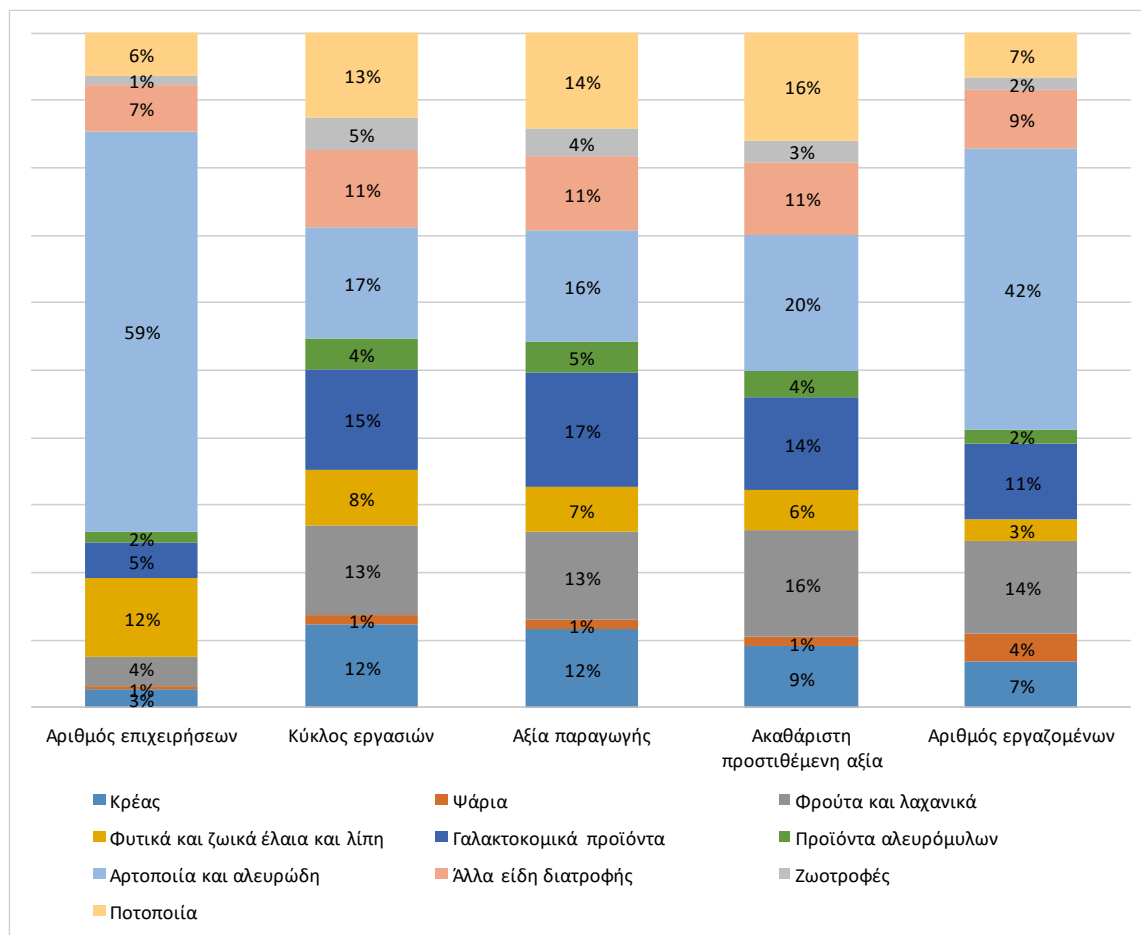
Στην Ελλάδα, ως προς την κατανομή των υποκλάδων των Τροφίμων και Ποτών³ με βάση τα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά που εξετάζονται (ΕΙΚΟΝΑ 5), προκύπτουν τα εξής:

- Στην **ακαθάριστη προστιθέμενη αξία** ξεχωρίζει η Αρτοποιία και τα αλευρώδη με το μεγαλύτερο ποσοστό της σχετικής κατανομής (20%), τα Φρούτα και λαχανικά και τα Ποτά (από 16%), ενώ την τρίτη θέση καταλαμβάνουν τα Γαλακτοκομικά (14%).
- Σχετικά με την **αξία παραγωγής**, το σημαντικότερο μερίδιο της σχετικής κατανομής κατέχουν η Αρτοποιία και τα αλευρώδη και τα Γαλακτοκομικά (από 16%), ενώ ακολουθούν τα Ποτά (14%) και τα Φρούτα και λαχανικά (13%).
- Στον **αριθμό των επιχειρήσεων** του κλάδου, το μεγαλύτερο μερίδιο έχει η Αρτοποιία και τα αλευρώδη (59%), ενώ ακολουθούν τα Έλαια και λίπη (12%), τα Άλλα είδη διατροφής (7%) και τα Γαλακτοκομικά προϊόντα (5%).
- Όσον αφορά τον **κύκλο εργασιών**, το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν η Αρτοποιία και αλευρώδη (17%) και τα Γαλακτοκομικά προϊόντα (15%), με τα Φρούτα και λαχανικά και τα Έλαια και λίπη να ακολουθούν (14%).
- Ως προς τον **αριθμό των εργαζομένων**, η Αρτοποιία και τα αλευρώδη (42%) έρχονται πρώτα στη σχετική κατάταξη, δεύτερα τα Φρούτα και λαχανικά (14%) και ακολουθούν τα Γαλακτοκομικά προϊόντα (11%).
- Τέλος, σε σχέση με **παραγωγικότητα εργασίας**⁴, οι Ζωοτροφές καταγράφουν την υψηλότερη επίδοση (53,6 ευρώ ανά εργαζόμενο), ενώ ακολουθούν τα Ποτά (54,8 ευρώ ανά εργαζόμενο), τα Προϊόντα αλευρόμυλων (38,9 ευρώ ανά εργαζόμενο) καθώς και τα Γαλακτοκομικά προϊόντα (38,7 ευρώ ανά εργαζόμενο) (ΕΙΚΟΝΑ 6).

³ Στην κατανομή συμπεριλαμβάνονται και τα Ποτά, μαζί με τους υποκλάδους των Τροφίμων. Για τους υποκλάδους των τροφίμων υπήρχαν διαθέσιμα στοιχεία μέχρι και το 2016. Επομένως τα στοιχεία ανά υποκλάδο αφορούν το 2016, με εξαίρεση την ακαθάριστη προστιθέμενη αξία, η οποία φθάνει μέχρι το 2015.

⁴ ακαθάριστη προστιθέμενη αξία ανά εργαζόμενο

ΕΙΚΟΝΑ 5. ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΥΠΟΚΛΑΔΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ, ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΚΥΡΙΑ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ*

* Όπως επισημαίνεται και στην υποσημείωση 4, τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα διαρθρωτικά στοιχεία για τους υποκλάδους των τροφίμων της έρευνας Structural Business Statistics της Eurostat αφορούν το 2015.

Πηγή: Eurostat, Structural Business Statistics; ΕΕΔ-ΕΛ.ΣΤΑΤ., Επεξεργασία IOBE τρόφιμα και ποτά = 100%

ΕΙΚΟΝΑ 6. ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟΥΣ ΥΠΟΚΛΑΔΟΥΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ (κατά κεφαλήν €)

Κλάδος	2016	2017	% 2017/ 2016
Τρόφιμα	27,0	23,9	↓ -11,5%
Κρέας	31,7	28,9	↓ -8,8%
Ψάρια	33,6	29,2	↓ -13,1%
Φρούτα και λαχανικά	34,8	35,1	↑ 0,9%
Φυτικά και ζωικά έλαια και λίπη	35,0	30,4	↓ -13,1%
Γαλακτοκομικά προϊόντα	43,9	38,7	↓ -11,8%
Προϊόντα αλευρόμυλων	36,1	38,9	↑ 7,8%
Αρτοποιία και αλευρώδη	14,9	12,4	↓ -16,8%
Άλλα είδη διατροφής	34,8	29,2	↓ -16,1%
Ζωοτροφές	53,3	53,6	↑ 0,6%
Ποτοποιία	52,6	54,8	↑ 4,2%

Πηγή: Eurostat, Structural Business Statistics; ΕΕΔ-ΕΛ.ΣΤΑΤ., Επεξεργασία IOBE

Σε όρους ετήσιων μεταβολών στα βασικά μεγέθη των **υποκλάδων τροφίμων και στα ποτά** το 2016 σε σχέση με το 2015 (ΕΙΚΟΝΑ 7), καταγράφεται ανοδική τάση ως προς τον αριθμό των επιχειρήσεων σχεδόν σε όλους τους κλάδους, με εξαίρεση το Κρέας (-0,5%), τα Ψάρια (-5,4%) και την Αρτοποιία και αλευρώδη (-0,4%). Σε όρους κύκλου εργασιών, η μεγαλύτερη αύξηση σημειώνεται στο Κρέας (+2,3%) και ακολουθούν τα Έλαια και λίπη (+0,6%) και τα Ποτά (+0,5 %). Όσον αφορά την αξία παραγωγής, ξεχωρίζει η άνοδος για Κρέας (+5,0%) και για Έλαια και λίπη(+2,7%). Ως προς την ακαθάριστη προστιθέμενη αξία, καταγράφονται ανάμικτες τάσεις, με τα Προϊόντα αλευρόμυλων να σημειώνουν άνοδο της τάξης του +3,5%, αλλά και τα Φρούτα και λαχανικά (+3,3%). Τέλος, σε ό,τι αφορά τον αριθμό εργαζομένων, όλοι σχεδόν οι υποκλάδοι τροφίμων καταγράφουν άνοδο, με εξαίρεση τα Προϊόντα αλευρόμυλων (-9,8%), τις Ζωοτροφές (-2,8%) και την Αρτοποιία και αλευρώδη (-2,2%).

ΕΙΚΟΝΑ 7. ΕΤΗΣΙΑ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΣΤΟΥΣ ΥΠΟΚΛΑΔΟΥΣ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ. 2016/ 2015

Κλάδος	Αριθμός επιχειρήσεων	Κύκλος εργασιών	Αξία παραγωγής	Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία	Αριθμός εργαζομένων
Τρόφιμα και Ποτά	↑ 1,4%	↓ -2,3%	↓ -1,1%	↓ -4,5%	↑ 7,4%
Τρόφιμα	↑ 0,9%	↓ -2,7%	↓ -1,6%	↓ -5,6%	↑ 7,6%
Κρέας	↓ -0,5%	↑ 2,3%	↑ 5,0%	↓ -4,9%	↑ 24,6%
Ψάρια	↓ -5,4%	↓ -4,6%	↓ -10,1%	↓ -9,8%	↑ 11,3%
Φρούτα και λαχανικά	↑ 3,2%	↓ -3,7%	↓ -3,1%	↑ 3,3%	↑ 20,8%
Φυτικά και ζωικά έλαια και λίπη	↑ 7,2%	↑ 0,6%	↑ 2,7%	↓ -2,2%	↑ 3,0%
Γαλακτοκομικά προϊόντα	↑ 2,4%	↓ -6,9%	↓ -3,3%	↓ -7,9%	↑ 29,3%
Προϊόντα αλευρόμυλων	↑ 1,5%	↓ -7,1%	↓ -8,9%	↑ 3,5%	↓ -9,8%
Αρτοποιία και αλευρώδη	↓ -0,4%	↓ -3,3%	↓ -2,8%	↓ -7,6%	↓ -2,2%
Άλλα είδη διατροφής	↑ 0,2%	↓ -0,6%	↑ 0,3%	↓ -16,4%	↑ 13,8%
Ζωοτροφές	↑ 3,3%	↓ -1,1%	↓ -3,0%	↑ 0,7%	↓ -2,8%
Ποτοποιία	↑ 8,3%	↑ 0,5%	↑ 1,9%	↑ 1,8%	↑ 4,1%

Πηγή: Eurostat, Structural Business Statistics; ΕΕΔ-ΕΛ.ΣΤΑΤ., Επεξεργασία IOBE

Αναφορικά με τις ετήσιες ποσοστιαίες μεταβολές στο **Δείκτη Όγκου Παραγωγής**, στον πίνακα που ακολουθεί (ΕΙΚΟΝΑ 8) παρουσιάζονται οι σχετικές τάσεις για το 2018⁵ στο σύνολο της Μεταποίησης και το σύνολο του κλάδου των Τροφίμων, σε ΕΕ-28, Ευρωζώνη και Ελλάδα. Συγκεκριμένα, το 2018, ο Δείκτης Όγκου Παραγωγής των Τροφίμων καταγράφει αρνητική μεταβολή (-0,4%), αντίθετα από την αντίστοιχη στο σύνολο της Μεταποίησης, η οποία φθάνει το 2,0%. Στην ΕΕ-28 και την Ευρωζώνη, το 2018, η τάση στον σχετικό δείκτη είναι επίσης θετική, στο σύνολο της Μεταποίησης, αλλά με αρνητική μεταβολή στα Τρόφιμα (-0,3%) όσον αφορά την

⁵ Τα συγκεκριμένα στοιχεία έχουν ληφθεί από τα Short Term Business Statistics – Eurostat και φθάνουν μέχρι το 2017

Ευρωζώνη. Στα Τρόφιμα συγκεκριμένα, η θετική μεταβολή σε ευρωπαϊκό επίπεδο είναι ασθενέστερη σε σχέση με τη Μεταποίηση το 2018.

Σε επίπεδο υποκλάδων, το 2018, ο Δείκτης Όγκου Παραγωγής⁶ κινείται ανοδικά στην Ελλάδα στους περισσότερους υποκλάδους των Τροφίμων. Εξάιρεση αποτελούν οι κλάδοι των Ψαριών και των Φρούτων και λαχανικών οι οποίοι καταγράφουν πτώση της τάξης του 11,8% και του 2,0% αντίστοιχα, ενώ μείωση σημειώνεται και στα Γαλακτοκομικά προϊόντα (-2,1%), στα Προϊόντα αλευρόμυλων (-1,1%) και στα Άλλα είδη διατροφής (-6,7%). Τη μεγαλύτερη άνοδο καταγράφουν τα Ποτά (+6,8%) και ακολουθεί η Αρτοποιία και αλευρώδη (+5,6%) και το Κρέας (+4,7%). Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, το 2018 καταγράφεται ενίσχυση του συγκεκριμένου δείκτη σε κάποιους υποκλάδους των Τροφίμων, όπως στα Ποτά (+3,0% σε ΕΕ και +1,8% σε Ευρωζώνη αντίστοιχα)).

ΕΙΚΟΝΑ 8. ΕΤΗΣΙΑ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΣΤΟ ΔΕΙΚΤΗ ΟΓΚΟΥ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΣΤΗ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ. 2018/2017

Κλάδος	ΕΕ-28	Ευρωζώνη - 19	Ελλάδα
Μεταποίηση	↑ 1,6	↑ 1,3	↑ 2,0
Τρόφιμα	↑ 0,3	↓ -0,3	↓ -0,4
Κρέας	↑ 1,2	↑ 1,0	↑ 4,7
Ψάρια	→ 0,0	↓ -0,3	↓ -11,8
Φρούτα και λαχανικά	↓ -0,7	↓ -2,0	↓ -2,0
Φυτικά και ζωικά έλαια και λίπη	↓ -4,1	↓ -4,1	↑ 1,1
Γαλακτοκομικά προϊόντα	↓ -1,7	↓ -1,0	↓ -2,1
Προϊόντα αλευρόμυλων	↓ -1,7	↓ -1,1	↓ -1,1
Αρτοποιία και αλευρώδη	→ 0,0	↓ -0,7	↑ 5,6
Άλλα είδη διατροφής	↑ 0,1	→ 0,0	↓ -6,7
Ζωοτροφές	↑ 2,7	↑ 0,9	↑ 0,4
Ποτοποιία	↑ 3,0	↑ 1,8	↑ 6,8

Πηγή: Eurostat, Short term Business Statistics, Επεξεργασία IOBE

1.3 ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΜΕΓΕΘΟΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

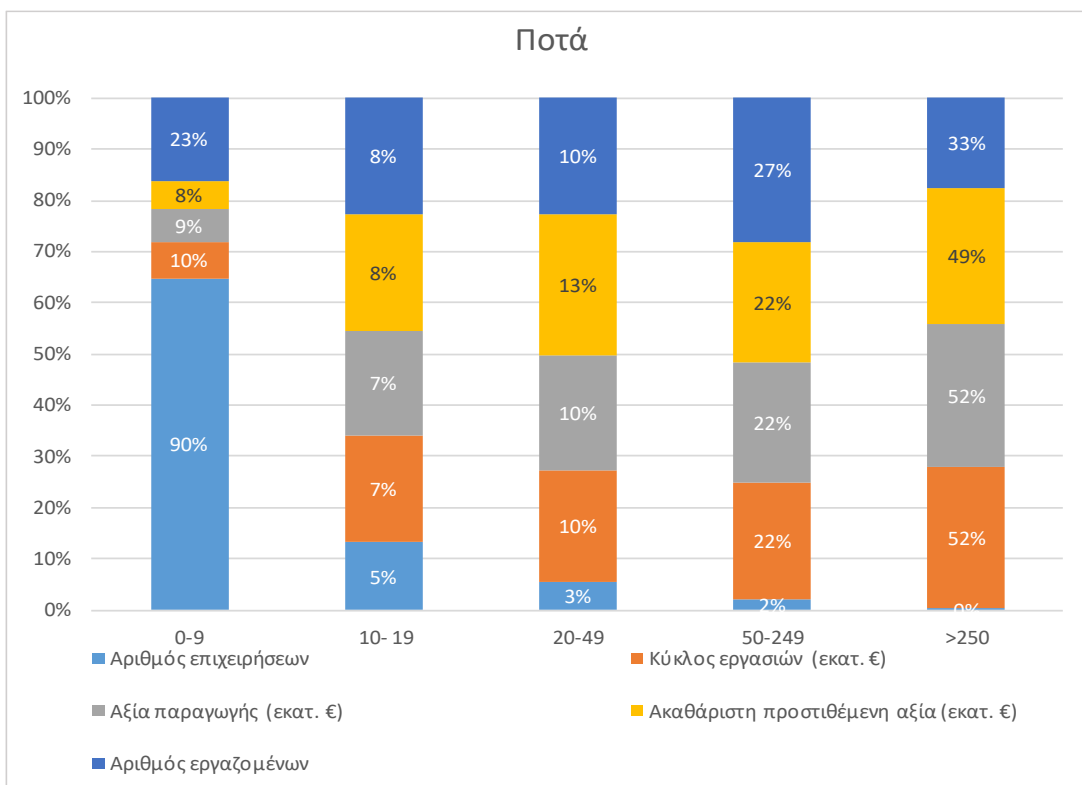
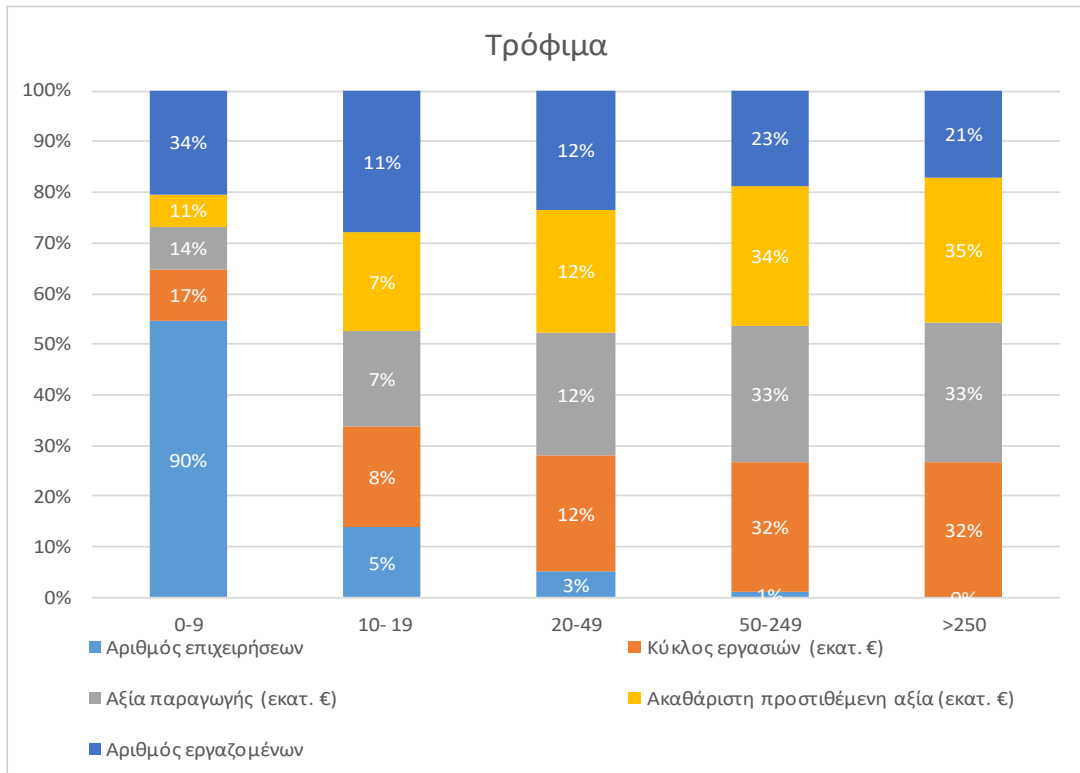
Τέλος, στις εικόνες που ακολουθούν παρουσιάζονται τα βασικά διαρθρωτικά στοιχεία, **με βάση το μέγεθος των επιχειρήσεων του κλάδου**, στο σύνολο του κλάδου των Τροφίμων και των Ποτών (ΕΙΚΟΝΑ 9). Στις εικόνες παρουσιάζονται τα ποσοστά της κατανομής τους με βάση το μέγεθος των επιχειρήσεων σε όρους αριθμού επιχειρήσεων, κύκλου εργασιών, αξίας παραγωγής και ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας, αριθμού εργαζομένων, αλλά και οι ετήσιες ποσοστιαίες μεταβολές τους (ΕΙΚΟΝΑ 10)⁷.

⁶ Σε short term business statistics – Eurostat, υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία και για το 2018 σε επίπεδο υποκλάδων.

⁷ Τα πιο πρόσφατα διαρθρωτικά στοιχεία που παρουσιάζονται ανά μέγεθος επιχείρησης στη συγκεκριμένη υποενότητα αφορούν το 2016 και έχουν ληφθεί από τα Structural Business Statistics- Eurostat, με εξαίρεση την ακαθάριστη προστιθέμενη αξία, η οποία αφορά το 2015.

ΕΙΚΟΝΑ 9. ΒΑΣΙΚΑ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΑ ΤΡΟΦΙΜΑ ΚΑΙ ΣΤΑ ΠΟΤΑ, ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΜΕΓΕΘΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ*

Πηγή: Eurostat, Structural Business Statistics, Επεξεργασία IOBE

ΕΙΚΟΝΑ 10. ΒΑΣΙΚΑ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΑ ΤΡΟΦΙΜΑ ΚΑΙ ΣΤΑ ΠΟΤΑ, ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΜΕΓΕΘΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ*

ΤΡΟΦΙΜΑ						
ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΝΑ ΜΕΓΕΘΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ 2016						
	Σύνολο	0-9	10- 19	20-49	50-249	>250
Αριθμός επιχειρήσεων	15.836	14.305	833	425	229	44
Κύκλος εργασιών (εκατ. €)	12.807	2.175	963	1.476	4.073	4.120
Αξία παραγωγής (εκατ. €)	10.673	1.487	762	1.317	3.538	3.570
Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία (εκατ. €)	2.531	270	187	314	873	888
Αριθμός εργαζομένων	105.979	35.611	11.222	12.625	24.662	21.859
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ 2016						
Αριθμός επιχειρήσεων	100,0%	90%	5%	3%	1%	0%
Κύκλος εργασιών (εκατ. €)	100,0%	17%	8%	12%	32%	32%
Αξία παραγωγής (εκατ. €)	100,0%	14%	7%	12%	33%	33%
Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία (εκατ. €)	100,0%	11%	7%	12%	34%	35%
Αριθμός εργαζομένων	100,0%	34%	11%	12%	23%	21%
ΠΟΤΑ						
ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΝΑ ΜΕΓΕΘΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ 2016						
	Σύνολο	0-9	10- 19	20-49	50-249	>250
Αριθμός επιχειρήσεων	1.097	992	50	28	23	4
Κύκλος εργασιών (εκατ. €)	1.859	180	133	185	402	959
Αξία παραγωγής (εκατ. €)	1.781	164	124	182	393	918
Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία (εκατ. €)	482	37	38	61	108	238
Αριθμός εργαζομένων	8.797	1.983	684	914	2.350	2.866
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ 2016						
Αριθμός επιχειρήσεων	100,0%	90%	5%	3%	2%	0%
Κύκλος εργασιών (εκατ. €)	100,0%	10%	7%	10%	22%	52%
Αξία παραγωγής (εκατ. €)	100,0%	9%	7%	10%	22%	52%
Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία (εκατ. €)	100,0%	8%	8%	13%	22%	49%
Αριθμός εργαζομένων	100,0%	23%	8%	10%	27%	33%

Πηγή: Eurostat, Structural Business Statistics, Επεξεργασία IOBE

Όπως φαίνεται από τις σχετικές κατανομές, τα υψηλότερα ποσοστά σε όρους **αριθμού επιχειρήσεων**, τόσο στα Τρόφιμα όσο και στα Ποτά σε ποσοστό 90%, καταγράφονται στις πολύ μικρές επιχειρήσεις, δηλ. σε εκείνες που ο αριθμός των εργαζομένων τους δεν ξεπερνά τα 9 άτομα.

Σε όρους **κύκλου εργασιών** από την άλλη πλευρά, τα υψηλότερα ποσοστά, τόσο στα Τρόφιμα (32%) όσο και στα Ποτά (53%), καταγράφονται στις πολύ μεγάλες επιχειρήσεις, δηλ. σε εκείνες στις οποίες ο αριθμός των εργαζομένων τους ξεπερνά τα 250 άτομα. Στα Τρόφιμα, σημαντικό μερίδιο στον κύκλο εργασιών συγκεντρώνουν και οι πολύ μικρές επιχειρήσεις (17%), γεγονός που ερμηνεύεται από τη μεγάλη συγκέντρωση και τον υψηλό αριθμό των πολύ μικρών επιχειρήσεων (έως 9 άτομα), οι οποίες ξεπερνούν τις 14.000. Στα Ποτά, ωστόσο, το αντίστοιχο ποσοστό είναι μόλις 10%, λόγω του σχετικά μικρού αριθμού πολύ μικρών επιχειρήσεων, καθώς αυτές βρίσκονται 992 επιχειρήσεις.

Ως προς την **αξία παραγωγής** και την **ακαθάριστη προστιθέμενη αξία** στα Τρόφιμα το υψηλότερο μερίδιο εντοπίζεται, όπως άλλωστε είναι αναμενόμενο, στις πολύ μεγάλες επιχειρήσεις (33% και 35% αντίστοιχα), ενώ ακολουθούν οι μεγάλες επιχειρήσεις (33% και 33% αντίστοιχα), δηλαδή οι επιχειρήσεις με αριθμό εργαζομένων από 50 έως 249 άτομα. Στα Ποτά, οι πολύ μεγάλες επιχειρήσεις συγκεντρώνουν από 52% και 49% σε όρους αξίας παραγωγής και ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας αντίστοιχα.

Στον **αριθμό των εργαζομένων**, στα Τρόφιμα το μεγαλύτερο ποσοστό κατανέμεται στις πολύ μικρές επιχειρήσεις (34%), ενώ ακολουθούν οι μεγάλες επιχειρήσεις (23%) και οι πολύ μεγάλες με 21%. Στα Ποτά, μεγάλο ποσοστό των εργαζόμενων του κλάδου (35%) απασχολούνται στις πολύ μεγάλες επιχειρήσεις, ενώ ένα 27% στις μεγάλες.

ΕΝΟΤΗΤΑ 2. ΤΕΛΙΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ

Τα στοιχεία της παρούσας ενότητας έχουν ληφθεί από τις Έρευνες Οικογενειακού Προϋπολογισμού (ΕΟΠ) της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής⁸. Η **συνολική μηνιαία κατά κεφαλήν κατανάλωση** στην Ελλάδα είναι ίση με €1.414 το 2017 μειωμένη κατά 28% σε σύγκριση με το 2010 (€1.956)(ΕΙΚΟΝΑ 13)⁹. Τα είδη διατροφής και μη οινοπνευματώδη ποτά διαμορφώθηκαν στα €289,0 τον μήνα το 2017 σε σχέση με τα €287,8 το 2016. Τα Οινοπνευματώδη ποτά και ο καπνός διαμορφώθηκαν στα €54,08 το 2017 από €54,35 το 2016. Την υψηλότερη αύξηση μεταξύ των βασικών κατηγοριών αγαθών παρουσίασε η δαπάνη για Ξενοδοχεία, καφενεία και εστιατόρια (+7%).

ΕΙΚΟΝΑ 11. ΜΗΝΙΑΙΑ ΜΕΣΗ ΔΑΠΑΝΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΑΝΑ ΣΚΟΠΟ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΓΑΘΩΝ	2010	2016	2017	2017/2016	2017/2010
ΕΙΔΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΚΑΙ ΜΗ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΔΗ ΠΟΤΑ	351,67	287,76	289,04	0%	-18%
ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΔΗ ΠΟΤΑ ΚΑΙ ΚΑΠΝΟΣ	68,70	54,35	54,08	0%	-21%
ΕΙΔΗ ΕΝΔΥΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΔΗΣΗΣ	140,84	80,71	81,36	1%	-42%
ΣΤΕΓΑΣΗ, ΥΔΡΕΥΣΗ, ΚΑΥΣΙΜΑ ΚΑΙ ΦΩΤΙΣΜΟΣ ΚΥΡΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΑΣ Ή ΕΞΟΧΙΚΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ	228,82	192,68	198,75	3%	-13%
ΔΙΑΡΚΗ ΑΓΑΘΑ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ - ΟΙΚΙΑΚΑ ΕΙΔΗ ΑΜΕΣΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	130,47	61,31	61,92	1%	-53%
ΥΓΕΙΑ	124,43	103,68	103,33	0%	-17%
ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ	264,87	180,08	182,31	1%	-31%
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	78,46	58,37	59	1%	-25%
ΑΝΑΨΥΧΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ	91,60	64,05	65,83	3%	-28%
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	64,21	45,10	45,95	2%	-28%
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ, ΚΑΦΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	209,75	138,46	148,77	7%	-29%
ΔΙΑΦΟΡΑ ΑΓΑΘΑ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	202,61	125,47	123,76	-1%	-39%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΓΟΡΩΝ	1.956	1.392	1.414	2%	-28%

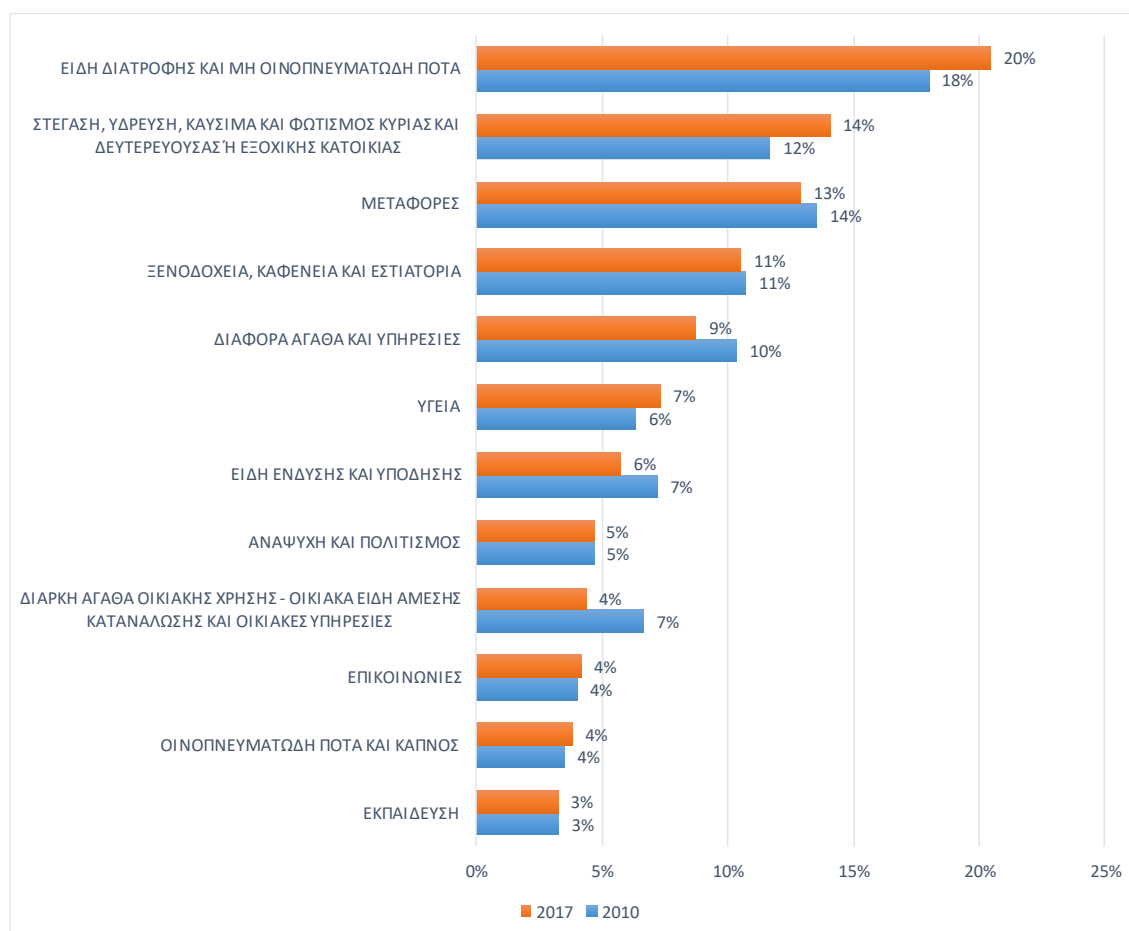
Πηγή: ΕΟΠ, ΕΛ.ΣΤΑΤ., Επεξεργασία ΙΟΒΕ

Η ποσοστιαία κατανομή της μέσης μηνιαίας δαπάνης των νοικοκυριών στις δώδεκα (12) βασικές κατηγορίες αγαθών και υπηρεσιών (κατά COICOP - HBS 2013, ταξινόμηση που χρησιμοποιείται στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Στατιστικού Συστήματος) για τα έτη 2017 και 2010 παρουσίασε μεταβολές. Η μεγαλύτερη αύξηση σημειώθηκε στα είδη διατροφής (από 18% το 2010 στο 20% το 2017), στη Στέγαση (από 12% το 2010 στο 14% το 2017) και στην Υγεία (από 6% το 2010 στο 7% το 2017). Αντίθετα τη μεγαλύτερη μείωση σημείωσαν τα Διαρκή αγαθά οικιακής χρήσης (από 7% το 2010 στο 4% το 2017), οι Μεταφορές (από 14% το 2010 στο 13% το 2017), και τα Διάφορα αγαθά και υπηρεσίες (από 10% το 2010 στο 9% το 2017) (ΕΙΚΟΝΑ 14).

⁸ Για τον λόγο αυτό υπάρχουν διαφορές από την αντίστοιχη έκθεση τροφίμων και ποτών 2016, καθώς στην αντίστοιχη ενότητα τα στοιχεία είχαν ληφθεί από τους Εθνικούς Λογαριασμούς της Eurostat. Οι Έρευνες Οικογενειακών Προϋπολογισμών (ΕΟΠ), οι οποίες διεξάγονται σε ετήσια βάση από την ΕΛ ΣΤΑΤ, παρέχουν πληροφόρηση για τη σύνθεση των συνολικών δαπανών των νοικοκυριών, ανάλογα με διάφορα κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά του κάθε νοικοκυριού

⁹ Τα στοιχεία είναι σε τρέχουσες τιμές, επομένως η σύγκρισή τους με προηγούμενα έτη δεν είναι απολύτως ακριβής στα απόλυτα μεγέθη (όχι στα ποσοστά της κατανομής τους ανά έτος), καθώς δεν είναι αποπληθωρισμένα

ΕΙΚΟΝΑ 12. ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΑΠΑΝΗΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΑΝΑ ΣΚΟΠΟ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ. 2010-2017

Πηγή: ΕΟΠ, ΕΛ.ΣΤΑΤ., Επεξεργασία ΙΟΒΕ

Η συνολική μηνιαία κατά κεφαλή κατανάλωση ειδών διατροφής και ποτών το 2017 αυξήθηκε στα €306, ενώ το 2010 βρισκόταν στα €368, σημειώνοντας πτώση της τάξης του 17% σωρευτικά. Η κύρια δαπάνη των Ελλήνων καταναλωτών στη μηνιαία κατανάλωση τροφίμων και ποτών αφορά πρώτα το Κρέας (€65,3 το 2017), τα Γαλακτοκομικά (€48,1 το 2017) και στη συνέχεια το Αλεύρι, το Ψωμί και τα δημητριακά (€45,2 το 2017). Αξίζει να σημειωθεί ότι την υψηλότερη **ποσοστιαία άνοδο** καταγράφουν οι δαπάνες για Αποστάγματα (+10%) και για Καφέ, τσάι και κακάο (+6%) το 2017 σε σχέση με το 2016, ενώ μικρότερες αυξήσεις σημειώνουν οι δαπάνες για τις υπόλοιπες κατηγορίες. Εξαιρέση αποτελούν οι δαπάνες για Μπύρα οι οποίες καταγράφουν μείωση της τάξης του 5% καθώς και οι δαπάνες για Γαλακτοκομικά προϊόντα και αυγά, Έλαια και Λίπη και για Αποστάγματα οι οποίες καταγράφουν μείωση (από -3% εκατέρωθεν). (ΕΙΚΟΝΑ 13)

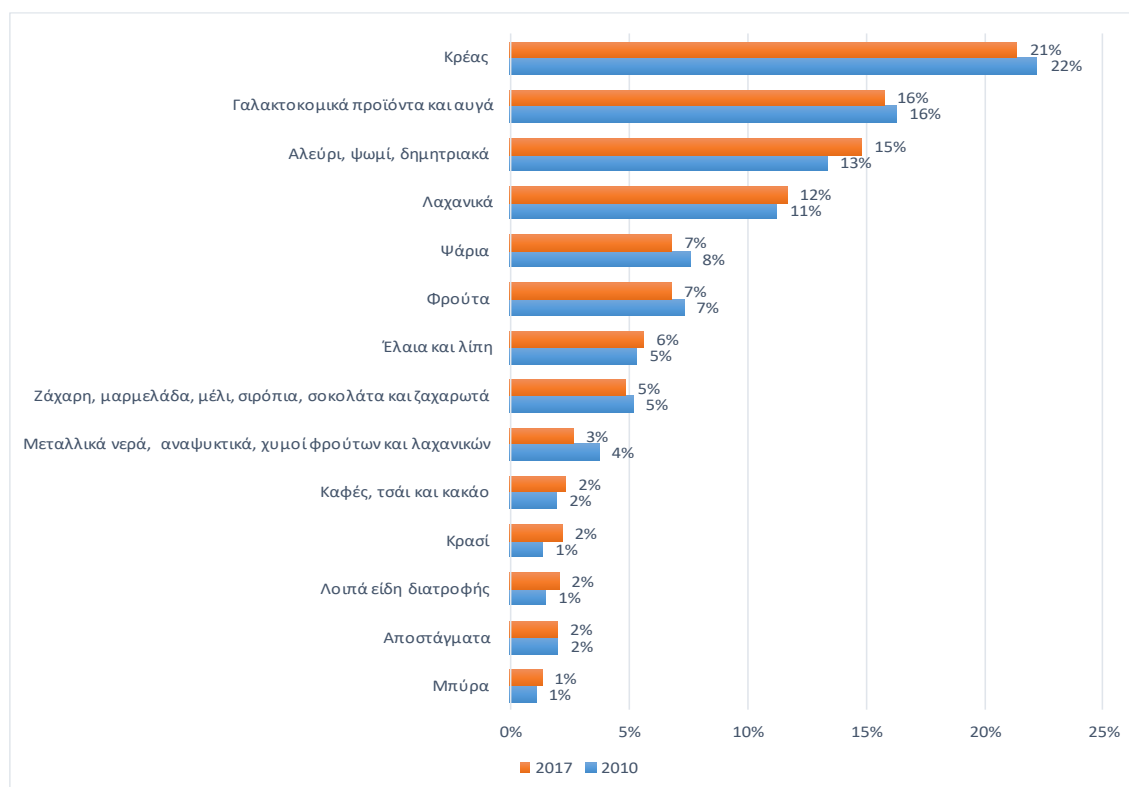
ΕΙΚΟΝΑ 13. ΜΗΝΙΑΙΑ ΜΕΣΗ ΔΑΠΑΝΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΑΝΑ ΣΚΟΠΟ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ ΣΤΑ ΕΙΔΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ*

ΕΙΔΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΚΑΙ ΠΟΤΑ	2010	2016	2017	2017/2016	2017/2010
Αλεύρι, ψωμί, δημητριακά	49,1	44,9	45,2	1%	-8%
Κρέας	81,8	64,9	65,3	1%	-20%
Ψάρια	27,8	20,3	20,7	2%	-25%
Γαλακτοκομικά προϊόντα και αυγά	59,9	49,5	48,1	-3%	-20%
Έλαια και λίπη	19,6	17,7	17,2	-3%	-12%
Φρούτα	26,9	20,2	20,7	2%	-23%
Λαχανικά	41,3	34,7	35,6	3%	-14%
Ζάχαρη, μαρμελάδα, μέλι, σιρόπια, σοκολάτα και ζαχαρωτά	19,0	14,6	14,8	1%	-22%
Λοιπά είδη διατροφής	5,5	6,1	6,2	1%	13%
Καφές, τσάι και κακάο	7,1	6,7	7,1	6%	0%
Μεταλλικά νερά, αναψυκτικά, χυμοί φρούτων και λαχανικών	13,7	8,1	8,1	0%	-41%
Αποστάγματα	7,4	5,5	6,0	10%	-18%
Κρασί	5,0	6,6	6,6	0%	33%
Μπύρα	3,9	4,2	4,0	-5%	2%
Σύνολο ειδών διατροφής και ποτών	368	304	306	1%	-17%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΓΟΡΩΝ	1.956	1.392	1.414	2%	-28%

Πηγή: ΕΟΠ, ΕΛ.ΣΤΑΤ., Επεξεργασία IOBE * Τρέχουσες τιμές, € ανά νοικοκυριό

Η ποσοστιαία συμμετοχή των υποκατηγοριών των ειδών διατροφής παρουσίασε μικρή ή μηδενική μεταβολή μεταξύ των ετών 2016 και 2017 στις περισσότερες υποκατηγορίες. Αύξηση σημείωσαν Αλεύρι, ψωμί, δημητριακά (από 13% το 2010 στο 15% το 2017) Λαχανικά (από 11% το 2010 στο 12% το 2017) και Έλαια –λίπη (από 5% το 2010 στο 6% το 2017). Αντίθετα μείωση σημείωσαν το Κρέας και το Ψάρι αντιστοιχώντας στο 21% και 7% της μηνιαίας δαπάνης αντίστοιχα για το 2017 (ΕΙΚΟΝΑ 14).

ΕΙΚΟΝΑ 14. ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΑΠΑΝΗΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΑΝΑ ΣΚΟΠΟ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ. 2010-2017

Πηγή: ΕΟΠ, ΕΛ.ΣΤΑΤ., Επεξεργασία IOBE

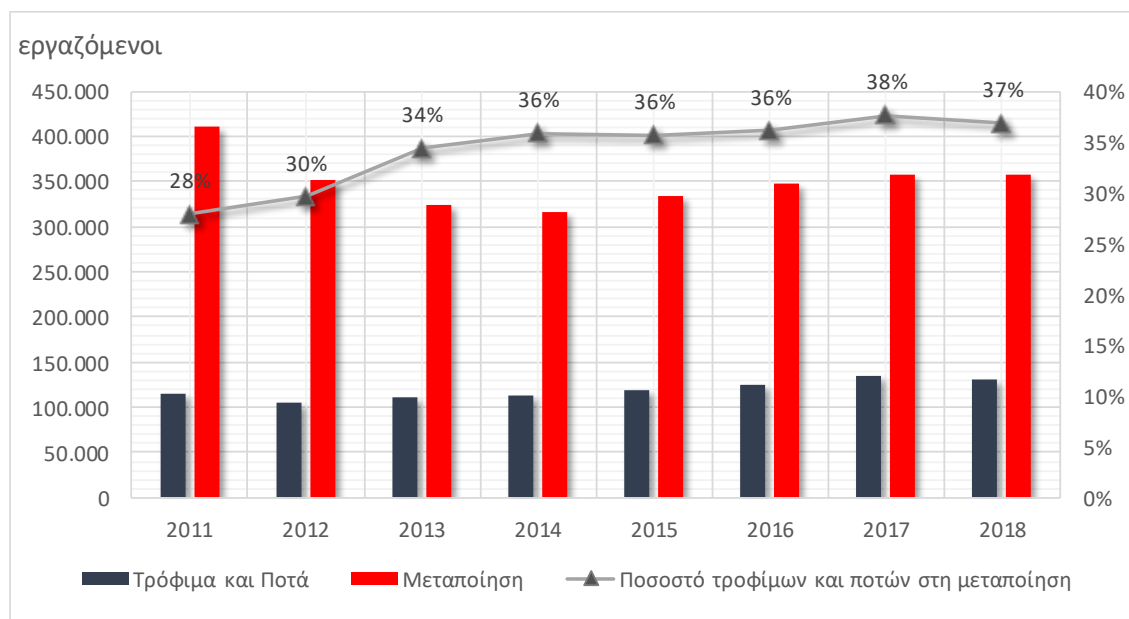
Το μερίδιο της καταναλωτικής δαπάνης των νοικοκυριών για τρόφιμα και μη αλκοολούχα ποτά στην ΕΕ-28, είναι χαμηλότερο κατά μέσο όρο σε σχέση με αυτό της Ελλάδας και παρουσιάζει ομαλότερες διακυμάνσεις. Ο ευρωπαϊκός μέσος όρος της αναλογίας των τροφίμων στη συνολική κατανάλωση παρέμεινε σχετικά σταθερός (12,2%), σε αντίθεση με τη συνεχή αύξηση των αντίστοιχων ποσοστών στην Ελλάδα (κυμαίνεται στο 16,9% το 2017). Η μεγαλύτερη αναλογία των ειδών διατροφής στην Ελλάδα σε σύγκριση με την υπόλοιπη Ευρώπη (μέσος όρος) αποτελεί μια ένδειξη της σχετικής μείωσης του διαθέσιμου εισοδήματος στη χώρα τα τελευταία έτη.

ΕΝΟΤΗΤΑ 3. ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ

Η βιομηχανία Τροφίμων αποτελεί το μεγαλύτερο εργοδότη της ελληνικής μεταποίησης. Από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού της ΕΛ.ΣΤΑΤ., προκύπτει ότι το μερίδιό της στο σύνολο των εργαζομένων της μεταποίησης παραμένει σε υψηλά επίπεδα τα τελευταία χρόνια, χωρίς ωστόσο να σημειώνει άνοδο, κυρίως λόγω της μικρής αύξησης του συνολικού εργατικού δυναμικού στις βιομηχανικές επιχειρήσεις της χώρας. Το 2011, το ποσοστό του εργατικού δυναμικού Τροφίμων και Ποτών στο σύνολο της απασχόλησης στη μεταποίηση βρισκόταν στο 28%, ενώ σταδιακά, μέχρι το 2018 έφθασε στο 37% (ΕΙΚΟΝΑ 15). Η άνοδος αυτή οφείλεται κυρίως στη μείωση του συνολικού αριθμού των εργαζομένων στην εγχώρια μεταποίηση μέχρι το 2014. Συγκεκριμένα, η πτώση του αριθμού των απασχολούμενων στο σύνολο της μεταποίησης της χώρας από το 2011 έως το 2014 καταγράφει σωρευτικές απώλειες της τάξης του 23%, όταν η αντίστοιχη σωρευτική μεταβολή στα τρόφιμα και ποτά είναι κατά πολύ χαμηλότερη (-1%). Έτσι, το μερίδιο των απασχολούμενων των τροφίμων και ποτών ως προς το σύνολο του μεταποιητικού τομέα παραμένει σε υψηλά επίπεδα για 5^η συνεχόμενη χρονιά¹⁰.

ΕΙΚΟΝΑ 15. ΠΛΗΘΟΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ

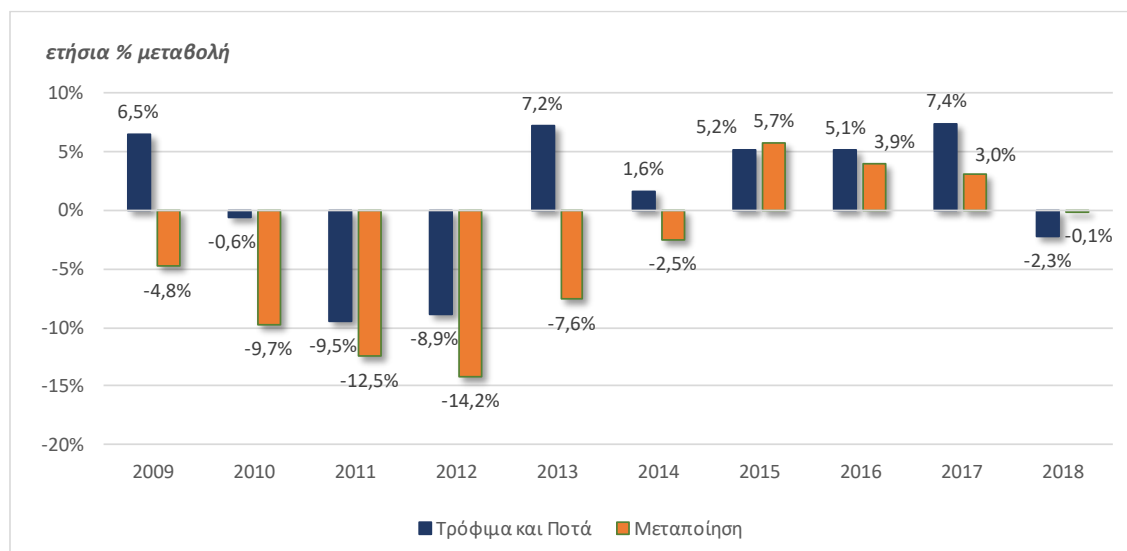
Πηγή: ΕΕΔ – ΕΛ.ΣΤΑΤ., * Επεξεργασία IOBE

Από το 2013 και μετά, η πτωτική τάση της απασχόλησης στα τρόφιμα και ποτά ανατρέπεται, με το μέσο ετήσιο ρυθμό μεταβολής να ξεπερνά το 3%. Το 2018, οι εργαζόμενοι στη μεταποίηση

¹⁰ Τα στοιχεία της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού ενδέχεται να παρουσιάζουν αποκλίσεις συγκριτικά με τα διαρθρωτικά της Eurostat για την απασχόληση

τροφίμων και ποτών μειώνονται κατά 2,3%, ξεπερνώντας τους 130 χιλιάδες περίπου. Μικρότερη κατά το ίδιο έτος, η μείωση στο σύνολο της μεταποίησης κατά 0,1% (ΕΙΚΟΝΑ 16).

ΕΙΚΟΝΑ 16. ΕΤΗΣΙΕΣ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

Πηγή: ΕΕΔ – ΕΛ.ΣΤΑΤ., Επεξεργασία IOBE

Από τους **υποκλάδους των τροφίμων και ποτών** το 2018, αρκετοί παρουσιάζουν αυξημένο αριθμό εργατικού δυναμικού. Συγκεκριμένα, η υψηλότερη άνοδος σημειώνεται στο Κρέας, με εργατικό δυναμικό που αυξήθηκε κατά 21,4% το 2018, ξεπερνώντας τις 11 χιλ. εργαζομένων και στα Ποτά (+29,9%). Τα προϊόντα Αρτοποιίας και αλευρώδη, ο υποκλάδος με τους περισσότερους εργαζόμενους (σχεδόν 50 χιλ. το 2018), καταγράφει πτώση της τάξης του 9,1% το 2018 σε σχέση με το 2017. Τα Φρούτα και λαχανικά παρουσιάζουν πτώση της απασχόλησης κατά 12,8% το 2018, με 16,1 χιλ. εργαζόμενους, ενώ αύξηση του εργατικού δυναμικού σημειώνεται και στα Γαλακτοκομικά προϊόντα (6,2%), με τον αριθμό των απασχολούμενων να αγγίζει τους 16,0 χιλ. εργαζομένους. Πτωτική τάση στο εργατικό δυναμικό καταγράφεται και στις Ζωοτροφές (-12,0%). Τέλος ο αριθμός των εργαζόμενων στα Προϊόντα αλευρόμυλων διαμορφώθηκε στις 3 χιλ. σημειώνοντας αύξηση κατά 6,6% (ΕΙΚΟΝΑ 17).

ΕΙΚΟΝΑ 17. ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΣΤΟΥΣ ΥΠΟΚΛΑΔΟΥΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΣΤΑ ΠΟΤΑ

Κλάδος	Αριθμός εργαζομένων 2017	Αριθμός εργαζομένων 2018	% μεταβολή 2018/2017	
Τρόφιμα	125.778	120.028	↓	-4,6%
Ζωοτροφές	2.426	2.136	↓	-12,0%
Φρούτα και λαχανικά	18.489	16.126	↓	-12,8%
Προϊόντα αλευρόμυλων	2.898	3.090	↑	6,6%
Γαλακτοκομικά προϊόντα	15.136	16.073	↑	6,2%
Αρτοποιία και αλευρώδη	55.950	50.845	↓	-9,1%
Ποτοποιία	9.030	11.726	↑	29,9%
Φυτικά και ζωικά έλαια και λίπη	4.270	3.455	↓	-19,1%
Κρέας	9.305	11.292	↑	21,4%
Ψάρια	5.530	5.186	↓	-6,2%
Άλλα είδη διατροφής	11.774	11.824	↑	0,4%

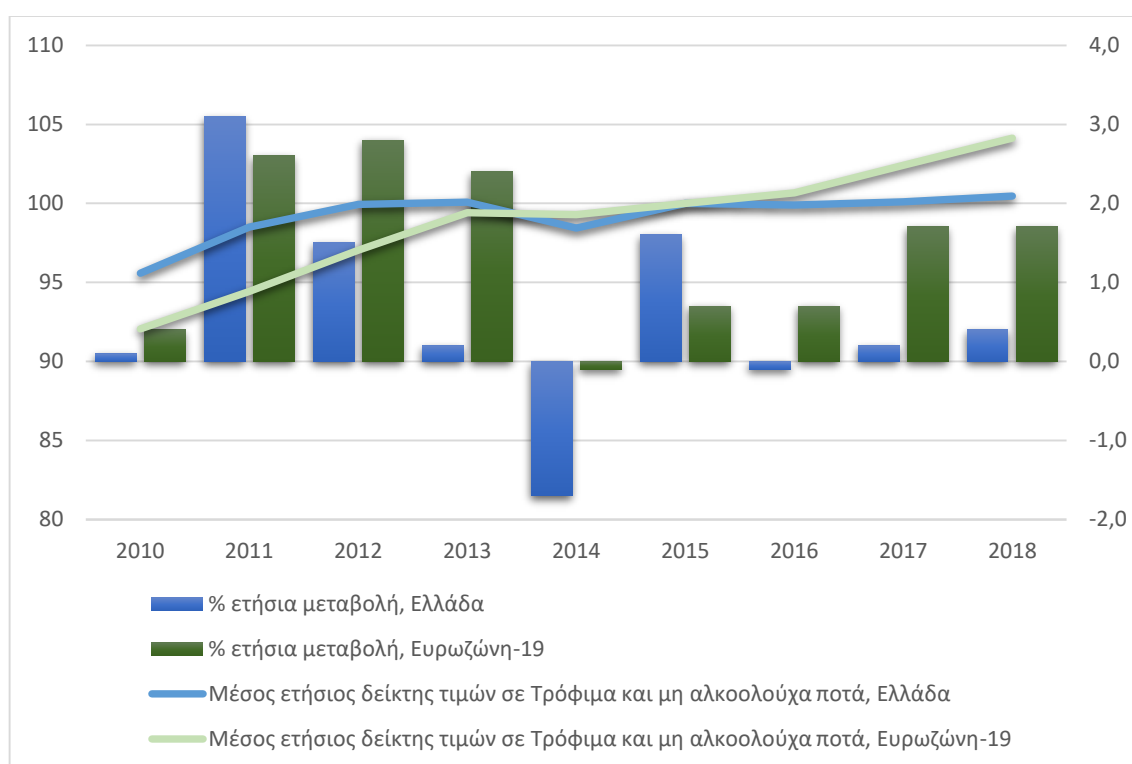
Πηγή: ΕΕΔ – ΕΛ.ΣΤΑΤ., Επεξεργασία IOBE

ΕΝΟΤΗΤΑ 4. ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΙΜΩΝ

Σε όρους τιμών, από τον **εναρμονισμένο δείκτη τιμών καταναλωτή Τροφίμων και μη αλκοολούχων ποτών** προκύπτει ότι η ετήσια ποσοστιαία μεταβολή του εγχώριου δείκτη το 2018 σε σχέση με το 2017 είναι ελαφρώς θετική (0,4%). Σε σχέση με την υπόλοιπη Ευρώπη¹¹, οι τιμές των τροφίμων στην Ελλάδα βρίσκονται σε χαμηλότερα επίπεδα και το 2018, ενώ η σχετική μεταβολή τους στην Ευρωζώνη φθάνει στο 1,7% (ΕΙΚΟΝΑ 18)¹². Το 2017 η σχετική μεταβολή στην Ευρωζώνη βρισκόταν στα ίδια επίπεδα, ενώ ο εγχώριος δείκτης τιμών καταναλωτή τροφίμων και μη αλκοολούχων ποτών είχε μεταβληθεί οριακά, κατά 0,2%.

ΕΙΚΟΝΑ 18. ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΜΕΝΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ (2015=100)

Πηγή: Eurostat, HICP, Επεξεργασία IOBE

Ως προς τις ετήσιες ποσοστιαίες μεταβολές του εναρμονισμένου δείκτη τιμών καταναλωτή στα **επιμέρους σχετιζόμενα με τα τρόφιμα αγαθά**, το 2018 καταγράφεται στην Ελλάδα πτώση τιμών στο Ψωμί και τα δημητριακά (-0,3% από -1,4% το 2017), στο Κρέας (-0,1% από -1,1% το 2017), στα Έλαια και λιπαρά (-1,7% από 8,% το 2017) και στη Ζάχαρη και τα συναφή (-0,9% από -0,2% το 2017). Από τα αλκοολούχα ποτά, στα Οινοπνευματώδη (-0,1% από 0,3% το 2017) και το Κρασί (-0,7% από 0,9% το 2017). Στα υπόλοιπα αγαθά, η τάση είναι θετική και πολύ πιο ήπια σε σύγκριση με το 2017. Η άνοδος είναι εντονότερη στον Καφέ, τσάι, κακάο, όπως και το 2017 (3,3% από 12,2%

¹¹ Στην ΕΕ, οι αντίστοιχες μεταβολές είναι αντίστοιχες και παραπλήσιες εκείνων της Ευρωζώνης

¹² Επισημαίνεται ότι η Eurostat έχει αλλάξει τα δεικτοποιημένα στοιχεία της το 2016, με νέο έτος βάσης το 2015.

το 2017), ενώ και στα Φρούτα καταγράφεται αύξηση τιμών κατά 1,7%. Στα αλκοολούχα ποτά συνολικά, η μεταβολή των τιμών είναι μηδενική ενώ στα Μη αλκοολούχα καταγράφεται άνοδος της τάξης του 1,7% το 2018 (ΕΙΚΟΝΑ 19).

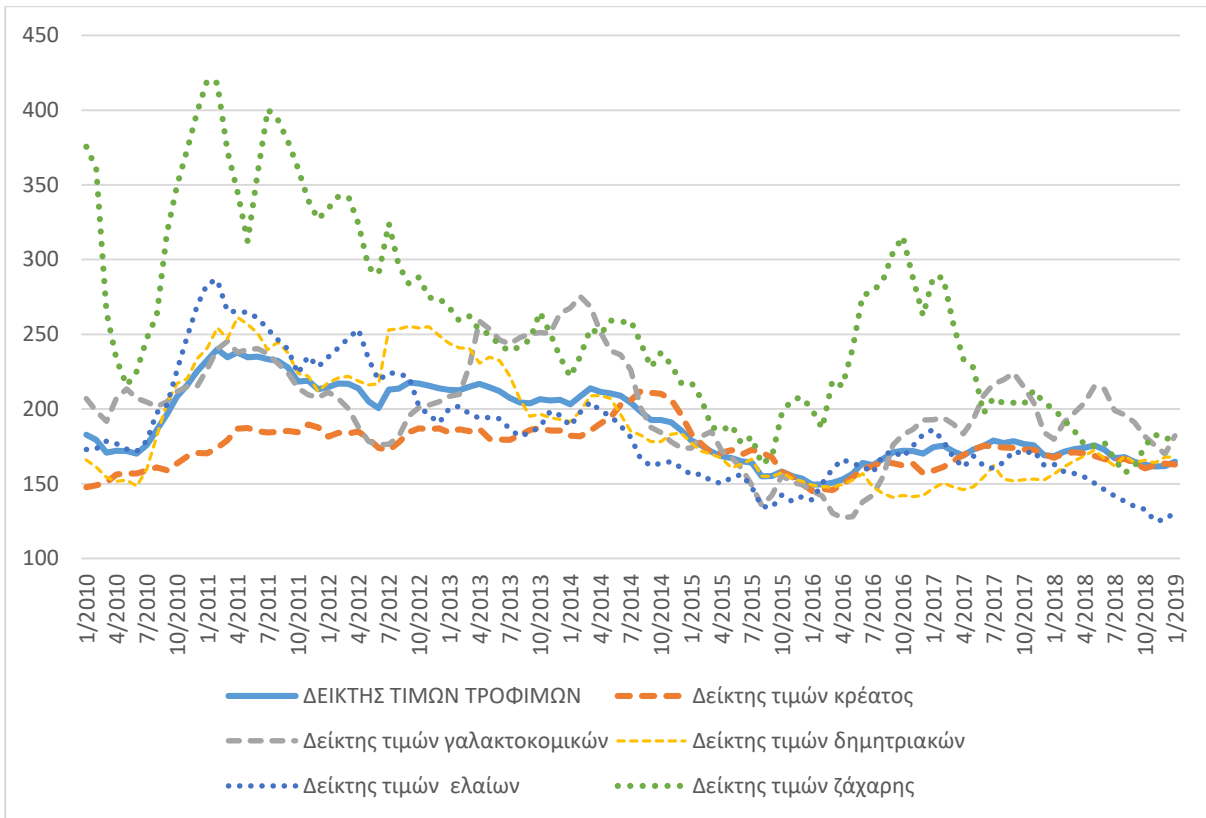
ΕΙΚΟΝΑ 19. ΕΤΗΣΙΕΣ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ ΣΤΑ ΕΙΔΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Κατηγορία αγαθών	ΕΥΡΩΖΩΝΗ-19		ΕΛΛΑΔΑ	
	2017	2018	2017	2018
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ	1,5	1,7	1,1	0,8
ΤΡΟΦΙΜΑ ΚΑΙ ΜΗ ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΑ ΠΟΤΑ	1,7	1,7	0,2	0,4
ΤΡΟΦΙΜΑ	1,8	1,7	0,1	0,3
ΨΩΜΙ ΚΑΙ ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΑ	0,2	1,1	-1,4	-0,3
ΚΡΕΑΣ	1,3	1,3	-1,1	-0,1
ΨΑΡΙ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΝΑ	3,3	2,2	-0,6	0,5
ΓΑΛΑ, ΤΥΡΙ, ΑΥΓΑ	2,4	2,7	-2,4	0,9
ΕΛΑΙΑ ΚΑΙ ΛΙΠΑΡΑ	7,7	3,4	8,7	-1,7
ΦΡΟΥΤΑ	2,6	4,4	3,1	1,7
ΛΑΧΑΝΙΚΑ	2,9	0,7	1,9	0,8
ΖΑΧΑΡΗ, ΜΑΡΜΕΛΑΔΑ, ΜΕΛΙ, ΣΟΚΟΛΑΤΑ, ΖΑΧΑΡΩΤΑ	-0,1	0,1	-0,2	-0,9
ΆΛΛΑ ΕΙΔΗ	0,1	0,5	-0,4	1,0
ΜΗ ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΑ ΠΟΤΑ	1,1	1,5	2,5	1,7
ΚΑΦΕΣ, ΤΣΑΙ, ΚΑΚΑΟ	1,8	0,3	12,2	3,3
ΜΕΤΑΛΛΙΚΟ ΝΕΡΟ, ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ, ΧΥΜΟΙ	0,7	2,0	-1,8	0,9
ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΑ ΠΟΤΑ	0,7	2,2	1,9	0,0
ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΔΗ	0,4	0,5	0,3	-0,1
ΚΡΑΣΙ	0,5	2,8	0,9	-0,7
ΜΠΥΡΑ	1,1	2,4	6,0	1,1

Πηγή: Eurostat, HICP, Επεξεργασία IOBE

Τέλος, σε διεθνές επίπεδο, σύμφωνα με τις μετρήσεις της Διεθνούς Οργάνωσης Τροφίμων και Γεωργίας (FAO), το 2018, η μέση τάση των τιμών σε βασικά αγαθά τροφίμων είναι πτωτική σε σχέση με το 2017. Συγκεκριμένα, ο Δείκτης Τιμών Τροφίμων του FAO φθάνει κατά μέσο όρο το 2018 τις 168 μονάδες (από 175 το 2017 και 162 το 2016), με τους δείκτες τιμών κρέατος, γαλακτοκομικών, ελαίων και ζάχαρης να μειώνονται κατά -2%, -5% και -15% και -22% αντίστοιχα. Αντίθετα με τη ραγδαία πτώση της τιμής της ζάχαρης και των ελαίων, ο δείκτης τιμών των δημητριακών προϊόντων, αυξάνεται κατά 9% το 2018 σε σχέση με το 2017. Η τιμή της ζάχαρης είναι αυτή που παρουσιάζει τις μεγαλύτερες διακυμάνσεις, σημειώνοντας ανά διαστήματα έντονα ανοδική πορεία, η οποία ακολουθείται από ισχυρές μειώσεις (ΕΙΚΟΝΑ 20).

ΕΙΚΟΝΑ 20. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΙΜΩΝ ΣΕ ΒΑΣΙΚΑ ΕΙΔΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Πηγή:FAO, Επεξεργασία IOBE

Σε όρους του **Δείκτη Τιμών Παραγωγού**, στον πίνακα που ακολουθεί (ΕΙΚΟΝΑ 21) παρατίθενται οι ετήσιες ποσοστιαίες μεταβολές του στη μεταποίηση και στους κλάδους των Τροφίμων σε Ελλάδα, ΕΕ-28 και Ευρωζώνη. Στο σύνολο της μεταποίησης, η άνοδος του δείκτη στην Ελλάδα είναι σημαντική και φθάνει το 5,5% (από 5,5% το 2017), σημαντικά υψηλότερη σε σχέση με την αντίστοιχη ευρωπαϊκή άνοδο των τιμών της μεταποίησης (1,9%). Οι μεταβολές του δείκτη τιμών παραγωγού στην Ελλάδα στα μεταποιημένα τρόφιμα και τα ποτά είναι αρνητικές για το 2018 (κατά -0,8% και -0,1% αντίστοιχα), όταν το 2017 σημειωνόταν οριακή άνοδος στα τρόφιμα (0,7%), ενώ στα ποτά η μείωση ήταν και πάλι οριακή στα ίδια επίπεδα με αυτή του 2018.

ΕΙΚΟΝΑ 21. ΕΤΗΣΙΕΣ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΟ ΔΕΙΚΤΗ ΤΙΜΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥ ΣΤΟΥΣ ΥΠΟΚΛΑΔΟΥΣ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Κλάδος	Ευρωζώνη - 19		Ελλάδα	
	2017	2018	2017	2018
Μεταποίηση	2,6	1,9	5,8	5,5
Τρόφιμα	2,9	-0,3	0,7	-0,8
Κρέας	3,6	-1,2	-2,1	-0,6
Ψάρια	3,1	1,1	1,5	1,7
Φρούτα και λαχανικά	0,6	1,8	0,5	0,4
Έλαια και λίπη	4,5	-4,3	10,6	-4,0
Γαλακτοκομικά προϊόντα	8,1	0,3	-0,3	-0,7
Προϊόντα αλευρόμυλων	-0,5	1,1	-2,4	0,4
Αρτοποιία και αλευρώδη	0,8	1,7	-0,1	-0,1
Άλλα είδη διατροφής	0,4	-1,4	0,5	-1,7
Ζωοτροφές	0,3	2,2	-4,1	2,6
Ποτά	0,9	1,4	-0,1	-0,1

Πηγή: Eurostat, Short term Business Statistics, Επεξεργασία IOBE

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η μεταβολή στις τιμές παραγωγού στα τρόφιμα είναι επίσης αρνητική για το 2018, αλλά ηπιότερη (-0,3%) σε σχέση με την εγχώρια μείωση, ενώ στα ποτά καταγράφεται άνοδος κατά 1,4%. Σε **επίπεδο υποκλάδων των τροφίμων**, ο **Δείκτης Τιμών Παραγωγού** στην Ελλάδα παρουσιάζει αυξητικές τάσεις το 2018 και πάλι στα Ψάρια (1,7%), τα Φρούτα και λαχανικά (0,4%), τα Προϊόντα αλευρομύλων (0,4%) και τις Ζωοτροφές (2,6%) ακολουθώντας τη διεθνή τάση ανόδου των τιμών των τελευταίων. Τα υπόλοιπα αγαθά καταγράφουν πτώση στις τιμές παραγωγού, με υψηλότερη εκείνη στα Έλαια και λίπη (-4%).

Στο Διάγραμμα που ακολουθεί (ΕΙΚΟΝΑ 22) παρουσιάζονται συγκριτικά οι ετήσιες ποσοστιαίες μεταβολές στο Δείκτη Τιμών Παραγωγού και **στους 25 κλάδους της Μεταποίησης**. Σε 18 κλάδους σημειώνεται άνοδος ή σταθερότητα στον σχετικό δείκτη τιμών, με μεγαλύτερη εκείνη στην Παραγωγή οπτάνθρακα και προϊόντων διύλισης πετρελαίου (19,2% από 20,6% το 2017), ενώ σε 7 κλάδους της Μεταποίησης, ο Δείκτης Τιμών Παραγωγού κινείται αρνητικά το 2018, καταγράφοντας τη μεγαλύτερη μείωση και πάλι στα Φαρμακευτικά προϊόντα (-3,8%).

Τέλος, από τη σύγκριση των μεταβολών των **τιμών παραγωγού** και των **τιμών εισαγωγών** στην Ελλάδα το 2018 σε σχέση με το 2017 (ΕΙΚΟΝΑ 23), προκύπτει ότι η μείωση στην τιμή εισαγωγών στα Τρόφιμα είναι μικρότερη (-0,4%) σε σχέση με την πτώση στην τιμή παραγωγού, ενώ στα ποτά η ίδια (-0,1%). Σε 6 κλάδους των τροφίμων (συμπεριλαμβανομένων και των Ποτών), οι τιμές παραγωγού καταγράφουν μείωση το 2018, όπως συμβαίνει και με τις τιμές παραγωγού, όχι όμως κατά ανάγκη στα ίδια προϊόντα. Το κρέας, τα γαλακτοκομικά, τα ποτά και τα έλαια καταγράφουν πτώση τιμών παραγωγού και εισαγωγών, ενώ οι ζωοτροφές και τα ψάρια άνοδο. Στα φρούτα και λαχανικά, οι τιμές εισαγωγών μειώνονται και οι τιμές παραγωγού αυξάνονται, στα Προϊόντα αλευρομύλων καταγράφεται σταθερότητα στις τιμές εισαγωγών ενώ στις τιμές παραγωγού

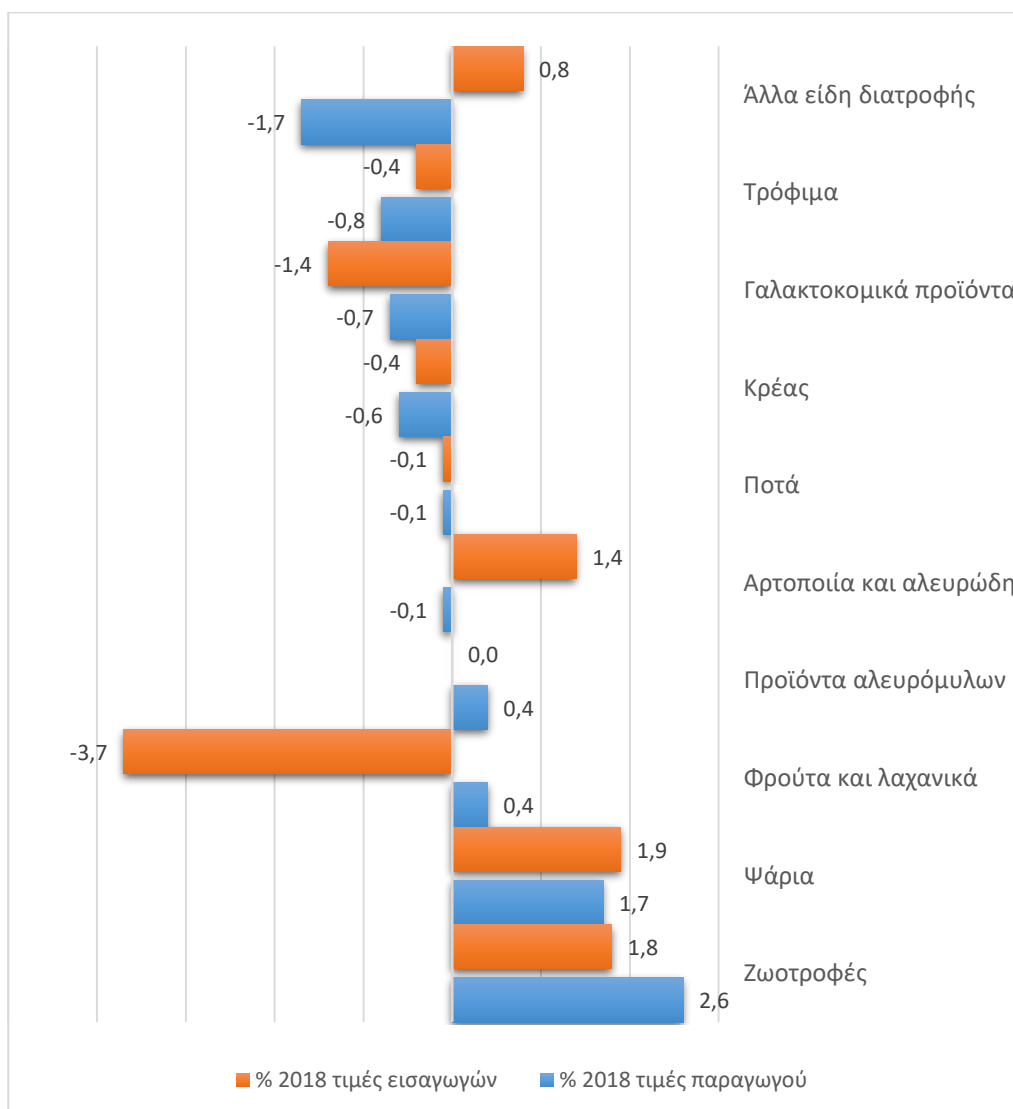
άνοδος, ενώ στα αλευρώδη προϊόντα και τα λοιπά είδη διατροφής, σημειώνεται μείωση στις τιμές παραγωγού και άνοδος στις τιμές εισαγωγών.

ΕΙΚΟΝΑ 22. ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΣΤΟ ΔΕΙΚΤΗ ΤΙΜΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΕ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ. 2018

Κλάδος	% 2018/2017
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	5,5
Παραγωγή οπτάνθρακα και προϊόντων διύλισης πετρελαίου	19,2
Παραγωγή βασικών μετάλλων	3,4
Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, με εξαίρεση τα μηχανήματα και τα είδη εξοπλισμού	2,3
Άλλες μεταποιητικές δραστηριότητες	1,2
Παραγωγή χημικών ουσιών και προϊόντων	0,9
Κατασκευή προϊόντων από ελαστικό (καουτσούκ) και πλαστικές ύλες	0,5
Κατασκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών, ηλεκτρονικών και οπτικών προϊόντων	0,5
Βιομηχανία ξύλου και κατασκευή προϊόντων από ξύλο και φελλό, εκτός από έπιπλα, κατασκευή ειδών καθαθοποιίας και σπαρτοπλεκτικής	0,4
Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών	0,3
Χαρτοποιία και κατασκευή χάρτινων προϊόντων	0,3
Κατασκευή μηχανοκίνητων οχημάτων, ρυμουλκούμενων και ημρυμουλκούμενων οχημάτων	0,3
Παραγωγή άλλων μη μεταλλικών ορυκτών προϊόντων	0,2
Κατασκευή ειδών ένδυσης	0,1
Εκτυπώσεις και αναπαραγωγή προεγγεγραμμένων μέσων	0,1
Κατασκευή λοιπού εξοπλισμού μεταφορών	0,0
Κατασκευή επίπλων	0,0
Επισκευή και εγκατάσταση μηχανημάτων και εξοπλισμού	0,0
ΠΟΤΑ	-0,1
Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού π.δ.κ.α.	-0,1
Κατασκευή ηλεκτρολογικού εξοπλισμού	-0,3
Παραγωγή προϊόντων καπνού	-0,5
ΤΡΟΦΙΜΑ	-0,8
Βιομηχανία δέρματος και δερμάτινων ειδών	-3,2
Παραγωγή βασικών φαρμακευτικών προϊόντων και φαρμακευτικών σκευασμάτων	-3,8

Πηγή: Eurostat, Short term Business Statistics, Επεξεργασία IOBE

ΕΙΚΟΝΑ 23. ΕΤΗΣΙΕΣ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΟ ΔΕΙΚΤΗ ΤΙΜΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥ ΚΑΙ ΣΤΟ ΔΕΙΚΤΗ ΤΙΜΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

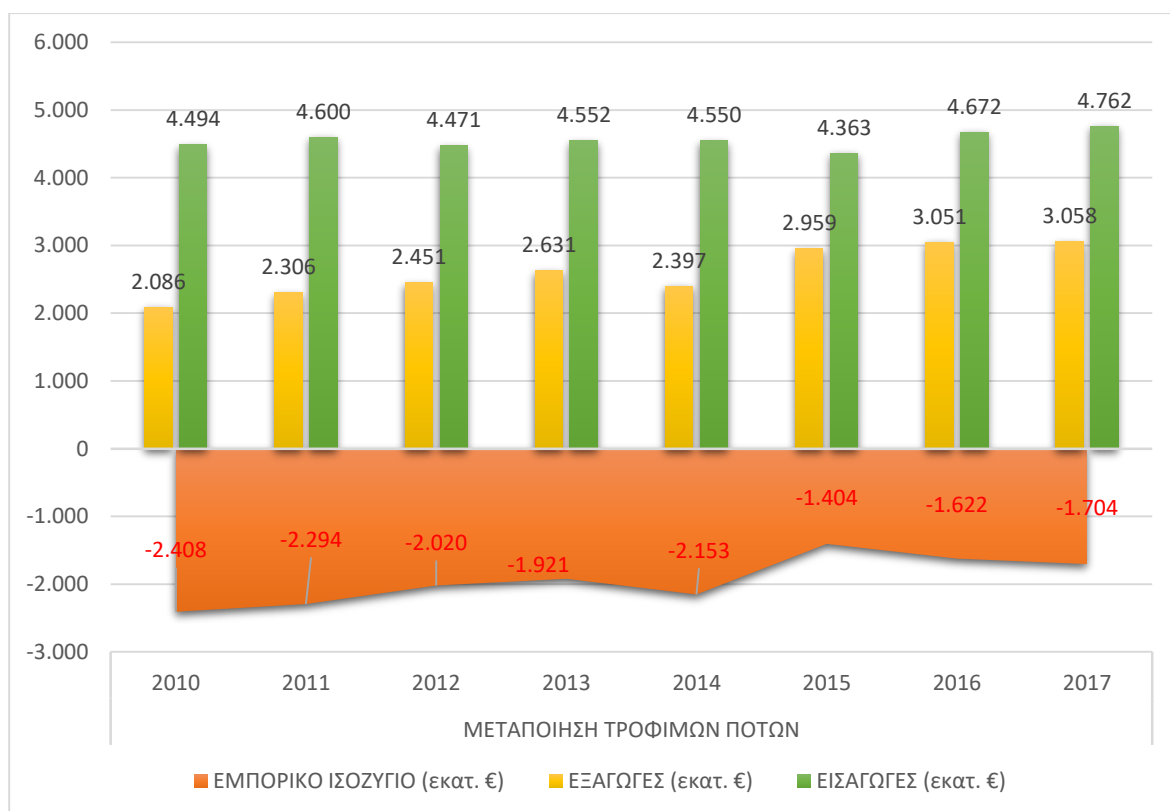

Πηγή: Eurostat, Short term Business Statistics, Επεξεργασία IOBE

ΕΝΟΤΗΤΑ 5. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ

Σε όρους εξωτερικού εμπορίου, το 2017 ο κλάδος μεταποίησης των τροφίμων και ποτών **αύξησε το εμπορικό του έλλειμμα**, από τα €1,6 δισεκ. περίπου το 2016, στα €1,7 δισεκ. (ΕΙΚΟΝΑ 24)¹³, δηλ. κατά 5.1%. Η άνοδος στο εμπορικό έλλειμμα του κλάδου προήλθε από την πολύ μεγαλύτερη άνοδο των εισαγωγών το 2017 σε σχέση με την αντίστοιχη αύξηση των εξαγωγών. Συγκεκριμένα, οι εισαγωγές μεταποιημένων τροφίμων και ποτών ανήλθαν το 2017 στα €4,8 δισεκ. (από €4,7 δισεκ. το 2016), αυξημένες δηλαδή κατά 1,9%. Αντίστοιχα, οι εξαγωγές μεταποιημένων τροφίμων και ποτών αυξήθηκαν οριακά, ήτοι κατά 0,2%, στα €3,06 δισεκ. Ως αποτέλεσμα, το εμπορικό έλλειμμα στα μεταποιημένα τρόφιμα και ποτά διευρύνεται για δεύτερη συνεχή χρονικά κατά το 2017.

ΕΙΚΟΝΑ 24. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΣΤΗ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ (εκατ. €)

Πηγή: Eurostat, Sold production, exports and imports by PRODCOM list. Επεξεργασία IOBE

¹³ Τα στοιχεία του εμπορίου προέρχονται από τη βάση δεδομένων της Eurostat, Prodcum, η οποία έχει στοιχεία παραγωγής και εμπορίου ανά υποκλάδο μεταποίησης, σύμφωνα με την NACE REV. 2 κωδικοποίηση, αλλά αφορούν πωλούμενες ποσότητες. Δεν έχουν συμπεριληφθεί στο δείγμα τρεις κωδικοί της Prodcum για τα τρόφιμα, οι οποίοι αφορούν την προετοιμασία γευμάτων και είναι μη κατατασσόμενοι στους 9 βασικούς υποκλάδους. Η άντληση των στοιχείων διεθνούς εμπορίου πραγματοποιήθηκε από την Prodcum, προκειμένου να υπάρχει ακριβής αντιστοίχιση στην ομαδοποίηση κατά τριψήφιο κωδικό ΣΤΑΚΟΔ στον κλάδο των τροφίμων.

Σε όρους του λόγου εξαγωγών –εισαγωγών στη μεταποίηση τροφίμων και ποτών, δηλαδή ως προς το μερίδιο των εγχώριων εξαγωγών προς τις αντίστοιχες εισαγωγές, αυτό έχει μειωθεί ελαφρά το 2016, φθάνοντας στο 64% (από 65% το 2016 και 68% το 2015). Σε σχέση με το 2010, ο συγκεκριμένος δείκτης έχει ανέλθει ωστόσο κατά 18 ποσοστιαίες μονάδες, γεγονός το οποίο υποδηλώνει ότι οι εξαγωγικές προσπάθειες στον τομέα των μεταποιημένων τροφίμων που πραγματοποιούνται τα τελευταία χρόνια έχουν ενισχυθεί σημαντικά. Ενδεικτικά, το 2016 σε σχέση με το 2010, οι εξαγωγές του κλάδου έχουν αυξηθεί σωρευτικά κατά 47%, όταν η αντίστοιχη αύξηση των εισαγωγών είναι της τάξης του 6%.

Ωστόσο, στο σύνολο των τροφίμων, ποτών και καπνού, δηλ. σε όλη την παραγωγική αλυσίδα αξίας τροφίμων, μαζί με την αγροτική παραγωγή, το αντίστοιχο έλλειμμα έχει αυξηθεί σημαντικά το 2017, στα €1.231 εκατ., δηλαδή κατά 24% περίπου σε σχέση με το 2016 (ΕΙΚΟΝΑ 25). Η μείωση του ελλείμματος οφείλεται στη μεγαλύτερη άνοδο των εισαγωγών (κατά 4,7%) το 2017 σε σχέση με τις εξαγωγές, οι οποίες αυξήθηκαν αλλά οριακά (0,9%). Το έλλειμμα αυτό είναι το μεγαλύτερο μετά το 2014. Ο δείκτης εξαγωγών/ εισαγωγών στο σύνολο του εμπορίου τροφίμων μειώνεται το 2017 στο 80% (από 84% το 2016), έχοντας ανέλθει όμως κατά 13 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το 2010.

ΕΙΚΟΝΑ 25. ΡΟΕΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

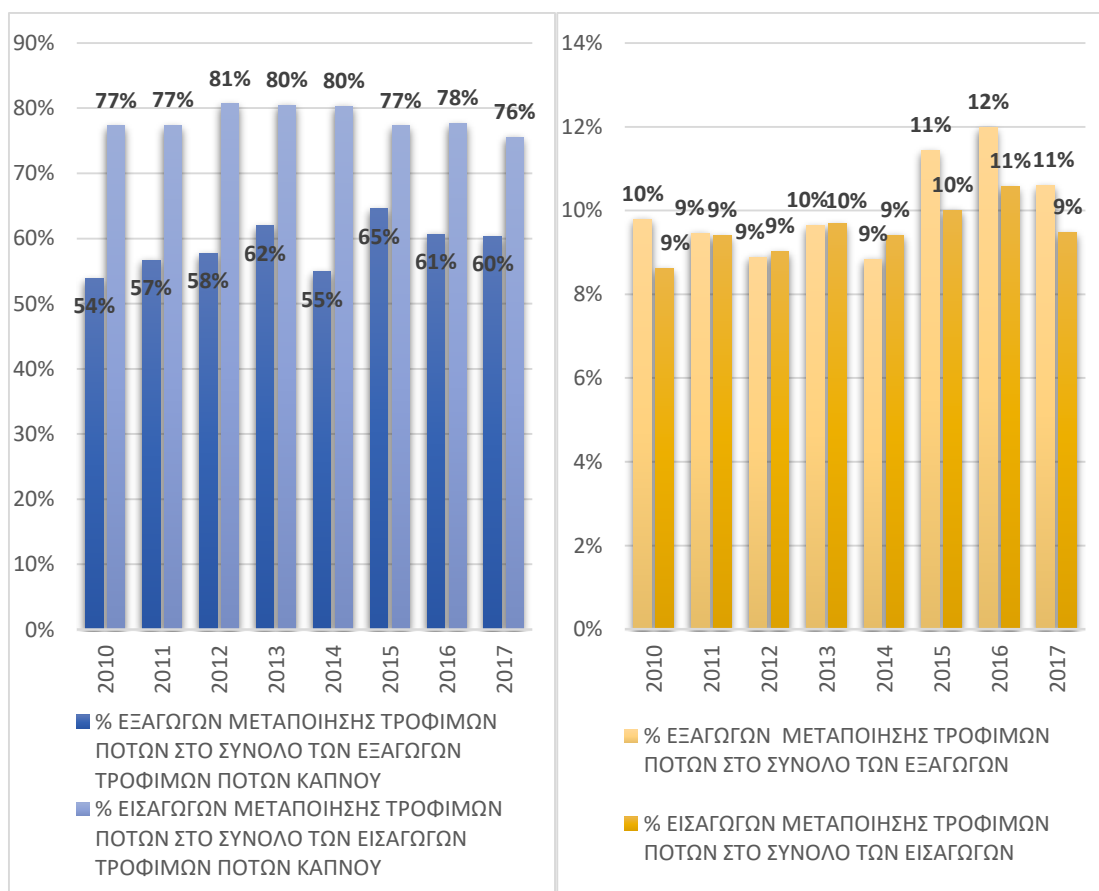
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΠΟΤΩΝ							
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ (εκατ. €)	-2.408	-2.294	-2.020	-1.921	-2.153	-1.404	-1.622	-1.704
ΕΞΑΓΩΓΕΣ (εκατ. €)	2.086	2.306	2.451	2.631	2.397	2.959	3.051	3.058
ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ (εκατ. €)	4.494	4.600	4.471	4.552	4.550	4.363	4.672	4.762
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΞΑΓΩΓΩΝ/ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	46%	50%	55%	58%	53%	68%	65%	64%
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΠΟΤΩΝ ΚΑΠΝΟΥ							
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ (εκατ. €)	-1.945	-1.877	-1.297	-1.410	-1.297	-1.066	-991	-1.231
ΕΞΑΓΩΓΕΣ (εκατ. €)	3.871	4.068	4.247	4.248	4.369	4.583	5.028	5.072
ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ (εκατ. €)	5.817	5.945	5.544	5.657	5.666	5.649	6.019	6.303
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΞΑΓΩΓΩΝ/ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	67%	68%	77%	75%	77%	81%	84%	80%
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΜΠΟΡΙΟΥ							
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ (εκατ. €)	-30.847	-24.515	-21.959	-19.702	-21.206	-17.685	-18.724	-21.426
ΕΞΑΓΩΓΕΣ (εκατ. €)	21.300	24.377	27.579	27.296	27.121	25.895	25.464	28.862
ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ (εκατ. €)	52.148	48.892	49.538	46.997	48.327	43.580	44.187	50.287
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΞΑΓΩΓΩΝ/ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	41%	50%	56%	58%	56%	59%	58%	57%

Πηγή: Eurostat, Sold production, exports and imports by PRODCOM list International trade. Επεξεργασία IOBE

Τέλος, στο **σύνολο του διεθνούς εμπορίου της χώρας**, αυτό καταγράφει έλλειμμα της τάξης των €21,4 δισεκ. το 2017 (από €18,7 δισεκ. το 2016). Η αύξηση του ελλείμματος στην περίπτωση του συνόλου εμπορίου εκπορεύεται αφενός από την μεγαλύτερη άνοδο των εισαγωγών κατά 13,8% σε σχέση με τις εξαγωγές (13,3%).

Στο παρακάτω διάγραμμα (ΕΙΚΟΝΑ 26) αποτυπώνονται τα ποσοστά των εξαγωγών και των εισαγωγών της μεταποίησης των τροφίμων και ποτών, αφενός ως προς το σύνολο τροφίμων ποτών και καπνού και αφετέρου ως προς το σύνολο των εμπορεύσιμων αγαθών της χώρας. Έτσι, οι εξαγωγές στα μεταποιημένα τρόφιμα και ποτά αποτελούν το 60% των εξαγωγών το 2017 στο σύνολο των εξαγωγίμων τροφίμων και ποτών. Το αντίστοιχο ποσοστό εισαγόμενων μεταποιημένων τροφίμων και ποτών στο σύνολο των τροφίμων κινείται το 2017 στο 76%. Στο σύνολο των εξαγωγών, τα μεταποιημένα τρόφιμα και ποτά αποτελούν το 11% το 2017 (από 12% το 2016), ενώ στο σύνολο των εισαγωγών το 9% (από 11% το 2017).

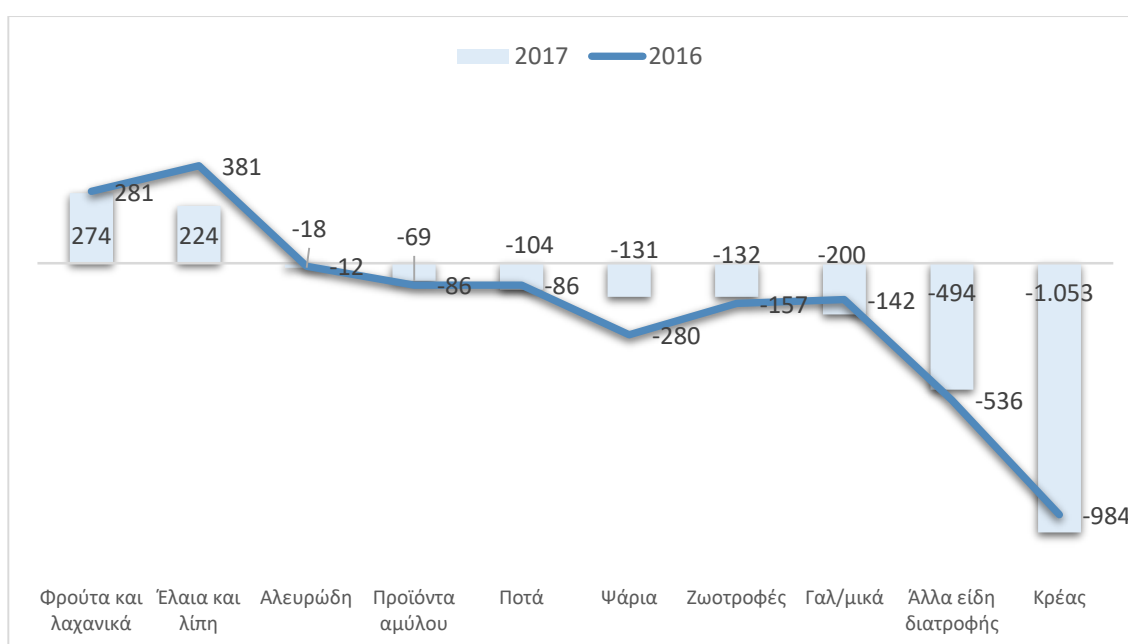
ΕΙΚΟΝΑ 26. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ. 2017

Πηγή: Eurostat, Sold production, exports and imports by PRODCOM list, International trade Επεξεργασία IOBE

Στο διεθνές εμπόριο από τους **βασικούς κλάδους τροφίμων και ποτών**, τα επεξεργασμένα φρούτα και λαχανικά και τα έλαια και λίπη παρουσιάζουν πλεονασματικό εμπορικό ισοζύγιο και το 2017. Συγκεκριμένα, το πλεόνασμα στα φρούτα και λαχανικά φθάνει τα €274εκατ., όταν το 2016 ήταν υψηλότερο (€281 εκατ.). Στα έλαια και λίπη το αντίστοιχο εμπορικό πλεόνασμα έχει μειωθεί στα €224 εκατ. (από €381 εκατ. το 2016). Οι υπόλοιποι κλάδοι καταγράφουν εμπορικό έλλειμμα το 2017, με το υψηλότερο να καταγράφεται και πάλι στον κλάδο επεξεργασμένου κρέατος (-€1.053 από €984 εκατ.), το οποίο έχει μάλιστα αυξηθεί σε σχέση με το 2016. Από τους υπόλοιπους κλάδους, τα σχετικά ελλειμματικά εμπορικά ισοζύγια είναι υψηλότερα στα γαλακτοκομικά προϊόντα, τα αλευρώδη προϊόντα και τα ποτά (ΕΙΚΟΝΑ 27).

ΕΙΚΟΝΑ 27. ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΥΠΟΚΛΑΔΩΝ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ (εκατ.€)

Πηγή: Eurostat, Sold production, exports and imports by PRODCOM list Επεξεργασία IOBE

Στον πίνακα που ακολουθεί (ΕΙΚΟΝΑ 28) παρουσιάζονται αναλυτικά ανά κλάδο τροφίμων οι εμπορικές ροές από το 2010 έως το 2017. Τα επεξεργασμένα φρούτα και λαχανικά παρουσιάζουν πλεονασματικό εμπορικό ισοζύγιο καθόλα τα έτη από το 2010 έως το 2017, ενώ με εξαίρεση το 2010 και το 2014, πλεονασματικό ήταν και το ισοζύγιο των ελαίων και λιπών την ίδια περίοδο. Σωρευτικά για την περίοδο 2010-2017, το εμπορικό ισοζύγιο των περισσότερων κλάδων των μεταποιημένων τροφίμων έχει αυξηθεί. Ο κλάδος των ποτών έχει μειώσει σημαντικά το έλλειμμα του από €212 εκατ. το 2010, σε €104 εκατ. το 2017, ενώ αξιοσημείωτη μείωση του ελλείμματος καταγράφουν και τα γαλακτοκομικά προϊόντα κατά την περίοδο αυτή (στα €200 εκατ. το 2017 από €482 εκατ. το 2010). Μόνο τα προϊόντα κρέατος έχουν αυξήσει το εμπορικό τους πλεόνασμα σωρευτικά από το 2010 στο 2017 κατά 9%.

ΕΙΚΟΝΑ 28. ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΣΤΟΥΣ ΥΠΟΚΛΑΔΟΥΣ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ (ΕΚΑΤ. €)

ΙΣΟΖΥΓΙΟ	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Σύνολο	-2.407,5	-2.294,4	-2.020,5	-1.920,6	-2.153,1	-1.404,3	-1.621,7	-1.704,3
Επεξεργασία και συντήρηση κρέατος και παραγωγή προϊόντων κρέατος	-968,3	-985,4	-994,4	-968,8	-958,4	-944,1	-984,0	-1.053,0
Επεξεργασία και συντήρηση ψαριών, καρκινοειδών και μαλακίων	-263,3	-251,9	-217,2	-236,5	-259,3	-243,4	-279,8	-131,4
Επεξεργασία και συντήρηση φρούτων και λαχανικών	349,4	385,1	436,9	412,7	379,8	389,8	280,6	273,9
Παραγωγή φυτικών και ζωικών ελαίων και λιπών	-14,8	45,0	70,2	258,5	-21,3	397,2	381,1	224,0
Παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων	-487,1	-489,5	-411,8	-425,1	-353,7	-178,4	-142,2	-200,2
Παραγωγή προϊόντων αλευρόμυλων, παραγωγή αμύλων και προϊόντων αμύλου	-121,5	-141,6	-115,6	-138,3	-112,1	-99,0	-86,4	-68,8
Παραγωγή ειδών αρτοποιίας και αλευρωδών προϊόντων	-36,9	-25,7	-27,9	-34,6	-30,9	-7,8	-11,7	-17,7
Παραγωγή άλλων ειδών διατροφής	-520,7	-575,6	-561,7	-575,9	-578,6	-529,0	-536,0	-494,4
Παραγωγή παρασκευασμένων ζωοτροφών	-132,1	-129,4	-121,8	-136,3	-144,3	-139,1	-157,3	-132,3
Ποτοποιία	-217,1	-122,3	-77,4	-81,4	-74,3	-50,5	-85,1	-104,5

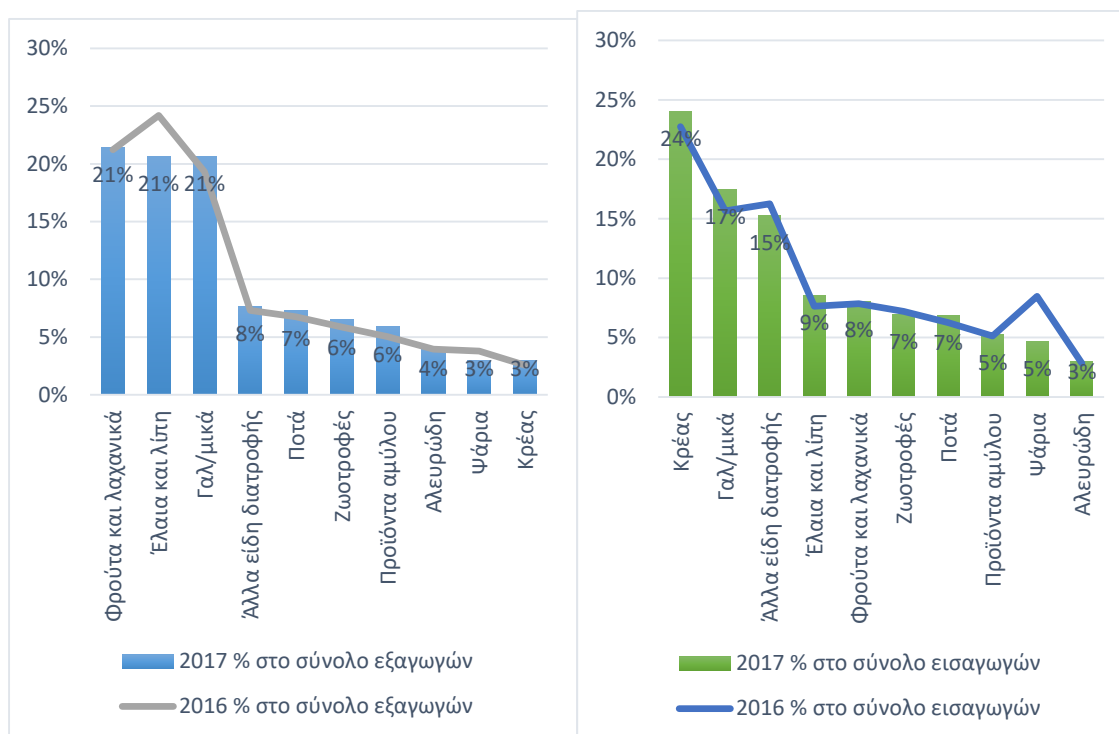
Πηγή: Eurostat, Sold production, exports and imports by PRODCOM list Επεξεργασία IOBE

Ως προς το ποσοστό συμμετοχής κάθε κλάδου στο σύνολο των εμπορικών ροών των μεταποιημένων τροφίμων και ποτών, τα επεξεργασμένα φρούτα και λαχανικά, μαζί με τα έλαια και λίπη και τα γαλακτοκομικά καταλαμβάνουν το μεγαλύτερο ποσοστό εξαγωγών (21% αντίστοιχα στους τρεις κλάδους), ενώ ακολουθούν τα άλλα είδη διατροφής (8%) και τα ποτά (7%) (ΕΙΚΟΝΑ 29). Τα έλαια και λίπη έχουν μειώσει το μερίδιό τους στις εξαγωγές, αφού σε σχέση με δύο χρόνια πριν, το 2015, κάλυπταν το 26%. Στις εισαγωγές, πρώτα στη σχετική κατάταξη το 2017 βρίσκονται ξανά το κρέας (24%), τα γαλακτοκομικά (17%) και τα άλλα είδη διατροφής (15%).

Σε σχέση με τους μεγαλύτερους εμπορικούς εταίρους της χώρας ως προς τις εξαγωγές μεταποιημένων τροφίμων και ποτών, την πρώτη θέση κατέχει η Γερμανία, η οποία έχει αυξήσει ελαφρώς το ποσοστό της το 2017 (17%) σε σχέση με το 2016. Ακολουθεί η Ιταλία, της οποίας η συμμετοχή περιορίζεται στο 14% του συνόλου το 2017 (από 18%), ενώ έπονται οι ΗΠΑ (9%), το Ην. Βασίλειο (8%) και η Κύπρος (6%) (ΕΙΚΟΝΑ 30). Την πρώτη δεκάδα των βασικών χωρών στις οποίες εξάγει η χώρα μεταποιημένα τρόφιμα συμπληρώνουν χώρες της ΕΕ και συγκεκριμένα η Βουλγαρία, η Ολλανδία, η Γαλλία, η Ισπανία και η Ρουμανία. Συνολικά, οι δέκα πρώτες χώρες στις οποίες εξάγονται μεταποιημένα τρόφιμα καταλαμβάνουν το 71% του συνόλου των εξαγωγών το 2017. Στον πρωτογενή τομέα παραγωγής τροφίμων, η σχετική κατάταξη έχει πολλές ομοιότητες. Πρώτη χώρα στην κατάταξη στην οποία εξάγονται μη μεταποιημένα τρόφιμα είναι η Ιταλία (23%), ενώ ακολουθεί η Γερμανία με πολύ μικρότερο ποσοστό (11%), η Ισπανία (6%), το Ην. Βασίλειο

(7%), η Ρουμανία (6%) και η Βουλγαρία (6%). Τέλος, το 74% των συνολικών εξαγωγών μεταποιημένων τροφίμων της Ελλάδας πραγματοποιείται εντός της ΕΕ-28 και το 26% εκτός αυτής.

ΕΙΚΟΝΑ 29. ΠΟΣΟΣΤΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΥΠΟΚΛΑΔΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ

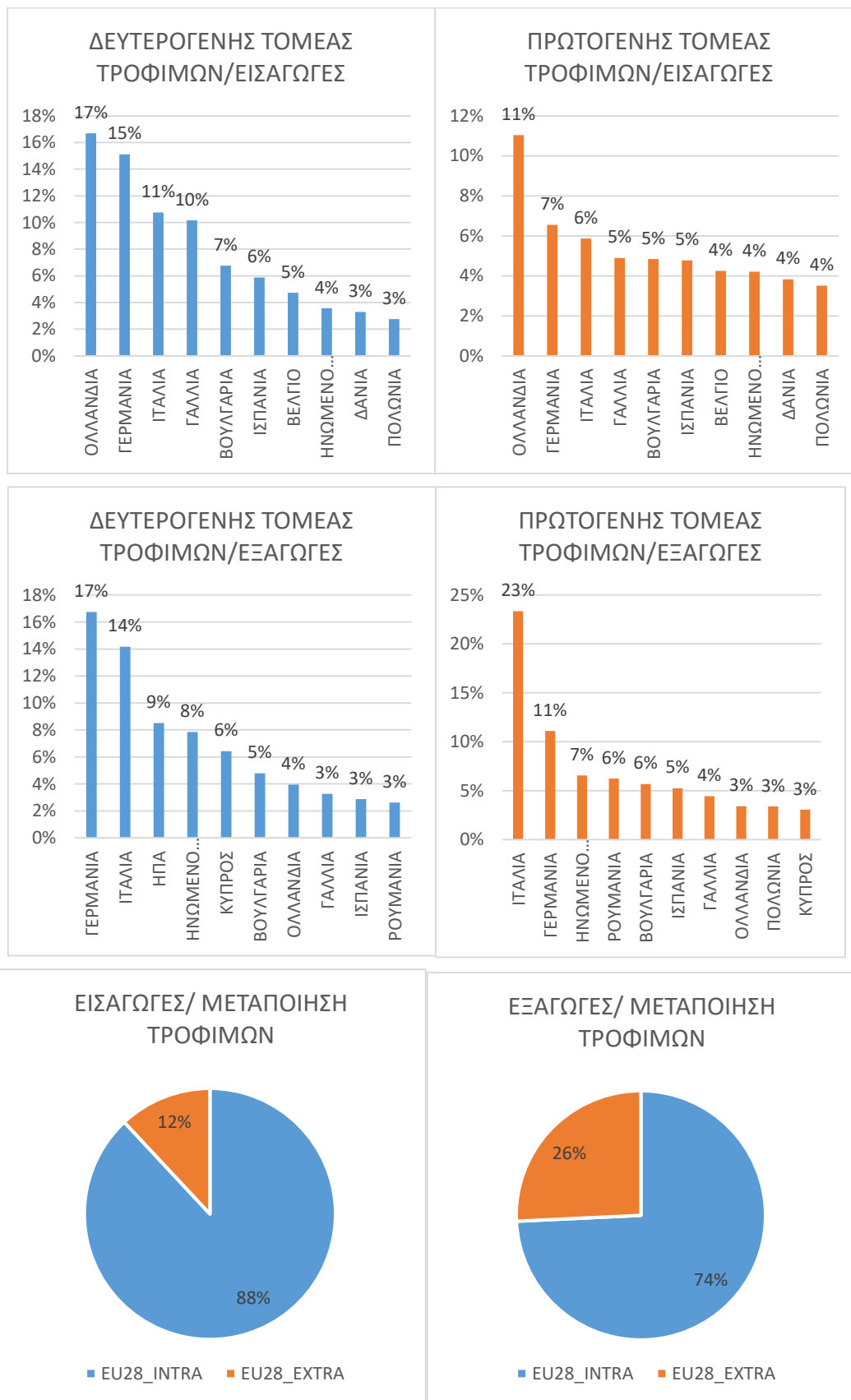

Πηγή: Eurostat, Sold production, exports and imports by PRODCOM list, Επεξεργασία IOBE

Ως προς τις **εισαγωγές**, ο μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος της χώρας σε προϊόντα μεταποιημένων τροφίμων και ποτών το 2017 είναι η Ολλανδία, από την οποία εισάγεται το 17% των αγαθών, η Γερμανία (15%), η Ιταλία (11%), η Γαλλία (10%) και η Βουλγαρία (7%), των οποίων οι συμμετοχές δεν διαφοροποιούνται σημαντικά σε σχέση με το 2016. Την πρώτη δεκάδα των εισαγωγών μεταποιημένων τροφίμων και ποτών συμπληρώνουν επίσης χώρες της ΕΕ και συγκεκριμένα η Ισπανία, η Δανία, το Βέλγιο, το Ην. Βασίλειο και η Πολωνία. Συνολικά, οι δέκα πρώτες χώρες από τις οποίες εισάγονται μεταποιημένα τρόφιμα καταλαμβάνουν το 80% του συνόλου των εισαγωγών στην Ελλάδα. Από τις χώρες εκτός ΕΕ, ο μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος στις εισαγωγές προϊόντων τροφίμων το 2017 είναι η Ινδονησία (12^η θέση) και η Τουρκία (14^η θέση), με μερίδια της τάξης του 1,6% και 1% αντίστοιχα. Στον πρωτογενή τομέα παραγωγής τροφίμων, η σχετική κατάταξη έχει και εδώ πολλές ομοιότητες, αφού πρώτη χώρα από την οποία εισάγονται μη μεταποιημένα τρόφιμα είναι η Ολλανδία (σε ποσοστό 11%), ενώ ακολουθεί η Γερμανία (7%), η Ιταλία (6%), η Γαλλία (5%), η Βουλγαρία (5%) και η Ισπανία (5%). Το 88% των συνολικών εισαγωγών μεταποιημένων τροφίμων της Ελλάδας πραγματοποιείται εντός της ΕΕ-28 και το 12% εκτός αυτής.

ΕΙΚΟΝΑ 30. ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΙ ΕΜΠΟΡΙΚΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ ΜΕΤΑΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ (% επί του συνόλου)

Πηγή: Eurostat, EU trade since 1988 by BEC. Επεξεργασία IOBE

ΕΝΟΤΗΤΑ 6. ΒΑΣΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ

Τα στοιχεία που ακολουθούν για τη χρηματοοικονομική ανάλυση του κλάδου τροφίμων και ποτών βασίζονται σε δείγμα επιχειρήσεων το οποίο ελήφθη από τη βάση δεδομένων της Infobank-Hellastat, με βάση την παλαιά κωδικοποίηση του κλάδου (ΣΤΑΚΟΔ – 03, Κλάδος 15: Τρόφιμα και Ποτά). Τα μεγέθη αφορούν τα έτη 2016-2017 και βασίζονται σε διαχρονικά κοινό δείγμα πάνελ 848 επιχειρήσεων από τους βασικούς υποκλάδους των τροφίμων¹⁴. Από το δείγμα των 848 επιχειρήσεων, οι τέσσερις στις πέντε περίπου είναι Ανώνυμες Εταιρίες (ΑΕ), μία στις δέκα Εταιρίες Περιορισμένης Ευθύνης (ΕΠΕ) και ένα περίπου 5% σε Μονοπρόσωπες ΕΠΕ και Συνεταιρισμοί.

Η σχετική κατανομή των επιχειρήσεων του δείγματος στους εννέα κλάδους¹⁵, έχει ως εξής: το 28% προέρχεται από την Παραγωγή άλλων ειδών διατροφής (240 επιχειρήσεις), το 20% από την Επεξεργασία φρούτων και λαχανικών (169 επιχ.), το 14% από τα Ποτά (121 επιχ.), από ένα 9% από την Παραγωγή, επεξεργασία και συντήρηση κρέατος (77 επιχ.) και την Παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων (73 επιχ.), το 10% από την Παραγωγή φυτικών και ζωικών ελαίων και λιπών (86 επιχ.), το 5% από την Παραγωγή παρασκευασμένων ζωοτροφών (40 επιχ.), το 3% από την Παραγωγή προϊόντων αλευρόμυλων (26 επιχ.) και το 2% από τα Ψάρια και την επεξεργασία και συντήρηση βρώσιμων αλιευμάτων (16 επιχ.).

Στον πίνακα που ακολουθεί (ΕΙΚΟΝΑ 31) παρουσιάζονται τα αθροιστικά μεγέθη των 848 επιχειρήσεων για το 2016 και το 2017 σε όρους μικτών αποτελεσμάτων, καθαρών αποτελεσμάτων προ φόρων, κέρδη χρήσης μετά φόρων, κύκλου εργασιών, ενεργητικού και ιδίων κεφαλαίων. Ο «τζίρος» του συνόλου των εξεταζόμενων επιχειρήσεων του δείγματος το 2017 κυμάνθηκε στα €10,47 δισεκ., έχοντας αυξηθεί κατά 2,8% σε σχέση με το 2016 (€10,14 δισεκ.). Τα μικτά αποτελέσματα χρήσης του συνόλου του δείγματος για το 2017 παρουσιάζουν οριακή μείωση (-0,1%), ενώ τα καθαρά κέρδη χρήσεως προ φόρων έχουν αυξηθεί στο συγκεκριμένο δείγμα κατά 47%. Τέλος, τα κέρδη χρήσης μετά φόρων παρουσιάζουν σημαντική άνοδο κατά 69% το 2017 συγκριτικά με το 2016.

¹⁴ Στην Έκθεση τροφίμων του 2017, το πλήθος επιχειρήσεων του δείγματος στα χρηματοοικονομικά στοιχεία ήταν μικρότερο, φθάνοντας στις 804 επιχειρήσεις οι οποίες είχαν καταθέσει τους ισολογισμούς τους με όλα τα στοιχεία που αναζητούμε στη βάση δεδομένων της Infobank-Hellastat. Το φετινό δείγμα είναι μεγαλύτερο, καθώς είναι μεγαλύτερο το κοινό υποσύνολο για το οποίο υπήρχαν διαθέσιμα στοιχεία σε όλα τα απαιτούμενα μεγέθη του ισολογισμού για το 2016 και το 2017.

¹⁵ Κατά ΣΤΑΚΟΔ-2003

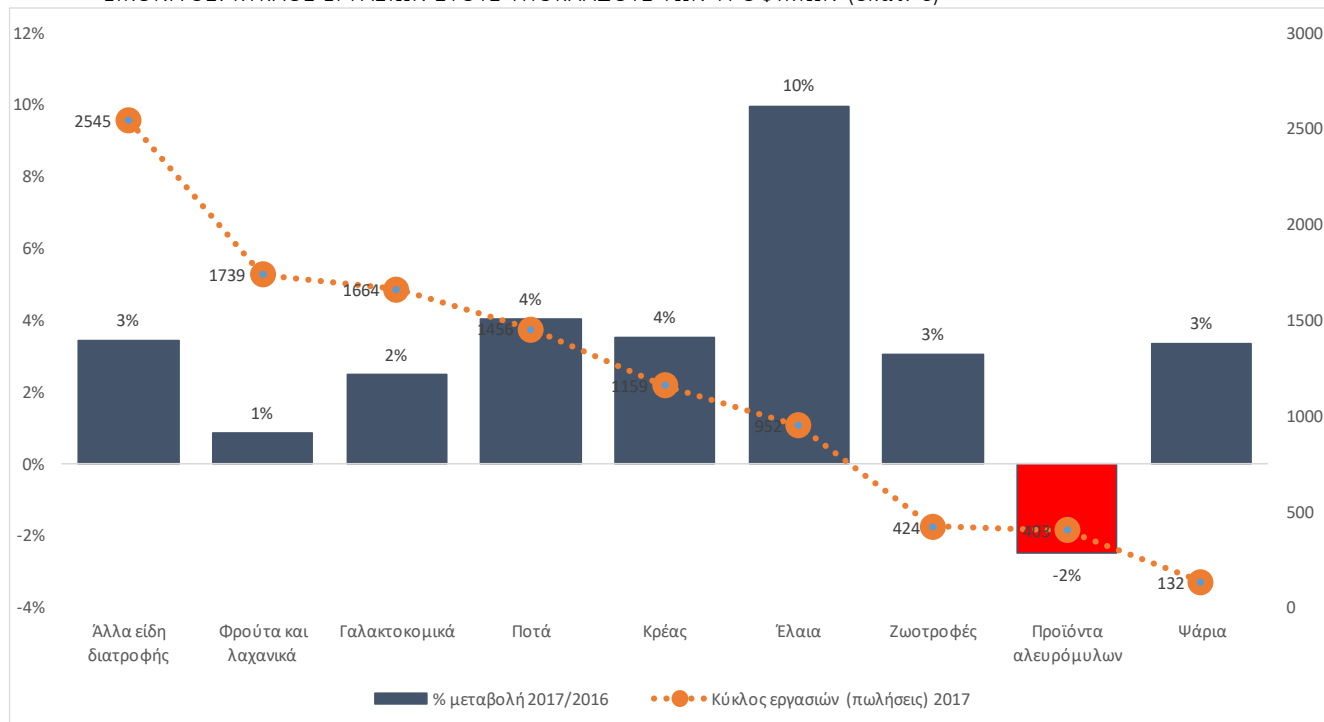
ΕΙΚΟΝΑ 31. ΒΑΣΙΚΑ ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (εκατ. €)

Μέγεθος	2016	2017	% 2017/2016
Ενεργητικό	11.465,5	11.783,3	2,8%
Ίδια κεφάλαια	4.393,5	4.709,8	7,2%
Κύκλος εργασιών	10.143,3	10.472,7	3,2%
Σύνολο μικτών αποτελεσμάτων	2.793,4	2.791,5	-0,1%
Καθαρά αποτελέσματα χρήσεως προ φόρων	303,5	446,2	47,0%
Καθαρά αποτελέσματα χρήσεως μετά φόρων	177,7	300,5	69,1%

Πηγή: Infobank-Hellstat. Επεξεργασία στοιχείων: IOBE.

Από τους εξεταζόμενους υποκλάδους του δείγματος **σε όρους κύκλου εργασιών**, τον υψηλότερο τζίρο καταγράφουν συνολικά τα άλλα είδη διατροφής, αφού στο δείγμα έχουν και τις περισσότερες επιχειρήσεις, ενώ ακολουθούν τα φρούτα, τα γαλακτοκομικά και τα ποτά. Ωστόσο, σε όρους ποσοστιαίας μεταβολής του κύκλου εργασιών το 2017 σε σχέση με το προηγούμενο έτος, τη μεγαλύτερη θετική μεταβολή στο συγκεκριμένο δείγμα καταγράφουν τα Έλαια και λίπη (10%), η Παραγωγή κρέατος (3,5%) και τα Ποτά (4,1%). Τα Φρούτα και λαχανικά (0,9%), τα Άλλα είδη διατροφής (3,5%), οι Ζωοτροφές (3,1%) και τα γαλακτοκομικά (2,5%) καταγράφουν επίσης θετική μεταβολή στο τζίρο τους το 2017. Στον αντίποδα, τα Προϊόντα αλευρομύλων (-3,4%) σημειώνουν πτώση στο τζίρο τους (ΕΙΚΟΝΑ 32).

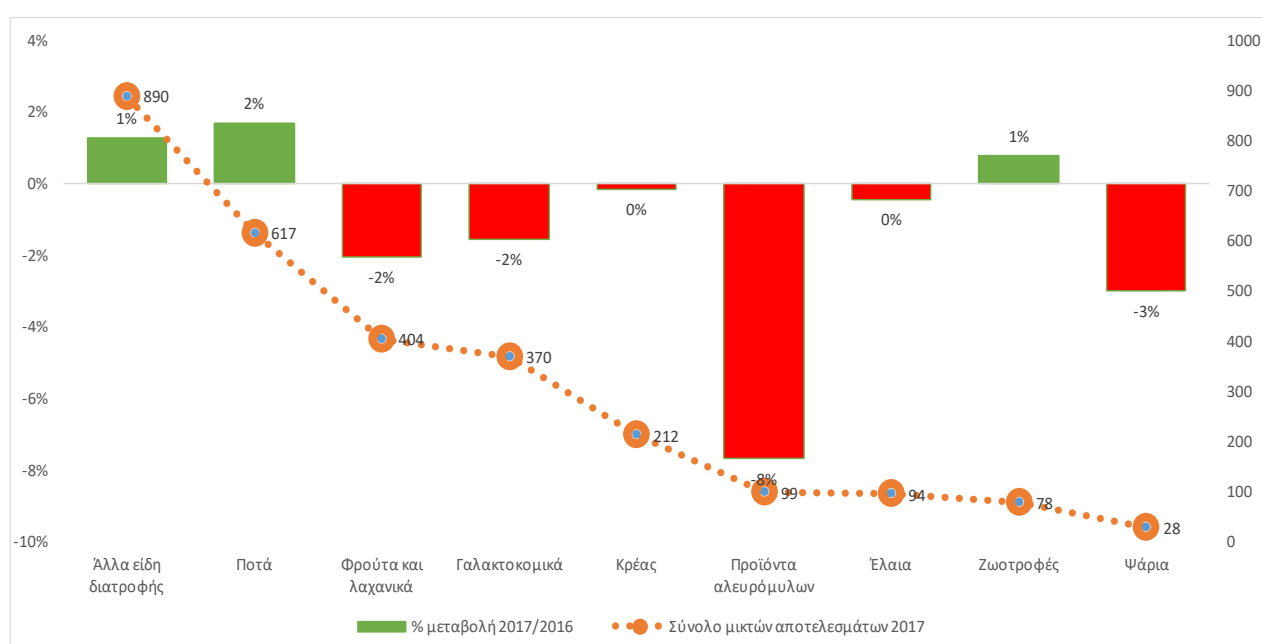
ΕΙΚΟΝΑ 32. ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΣΤΟΥΣ ΥΠΟΚΛΑΔΟΥΣ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ (εκατ. €)

Πηγή: Infobank-Hellstat. Επεξεργασία στοιχείων: IOBE.

Ως προς τα **μικτά αποτελέσματα χρήσης ανά κλάδο**, τα υψηλότερα αποτελέσματα του δείγματος παρουσιάζουν τα άλλα είδη διατροφής, τα ποτά, τα φρούτα και λαχανικά και τα γαλακτοκομικά. Το 2017 σε σχέση με το 2016, θετική μεταβολή στα μικτά αποτελέσματα χρήσης παρουσιάζουν μόνο τρεις κλάδοι, τα άλλα είδη διατροφής (1,3%), τα ποτά (1,7%) και οι ζωοτροφές (0,8%), εκτός από τα φυτικά έλαια και λίπη, κλάδος ο οποίος καταγράφει πτώση μικτών κερδών κατά 6%. Τα γαλακτοκομικά σημειώνουν μείωση κατά -1,6% στα μικτά αποτελέσματα χρήσης, όπως και τα επεξεργασμένα φρούτα και λαχανικά (-2,1%), τα γαλακτοκομικά (-1,6%), τα προϊόντα κρέατος (-0,2%), τα έλαια (-0,4%), τα επεξεργασμένα ψάρια (-3%) και κυρίως τα προϊόντα αλευρομύλων (-7,7%) (ΕΙΚΟΝΑ 33).

ΕΙΚΟΝΑ 33. ΜΙΚΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΣΤΟΥΣ ΥΠΟΚΛΑΔΟΥΣ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ (εκατ. €)

Πηγή: Hellstat. Επεξεργασία στοιχείων: IOBE.

Σε όρους **καθαρών αποτελεσμάτων χρήσεως προ φόρων**, από τις 848 επιχειρήσεις του δείγματος, οι 582 το 2017 -αλλά και το 2016- δηλαδή το 69% του συνόλου του δείγματος, παρουσίασαν κερδοφορία το 2017, έναντι των υπολοίπων 266, δηλαδή το υπόλοιπο 31% του δείγματος, οι οποίες και κατέγραψαν ζημίες (ΕΙΚΟΝΑ 33). Από το σύνολο των 582 κερδοφόρων επιχειρήσεων του δείγματος, εκείνες που αύξησαν τα κέρδη τους το 2017 σε σχέση με το 2016 ανέρχονται σε 256 (30% του συνόλου), ενώ εκείνες που μείωσαν τα κέρδη τους σε 239 (28% του συνόλου). Επιπλέον, 87 επιχειρήσεις (10% του συνόλου) το 2017 παρουσίασαν κέρδη, όταν το 2016 κατέγραφαν ζημίες. Από την άλλη πλευρά, από τις 266 ζημιογόνες επιχειρήσεις το 2016, οι 88 επιχειρήσεις (10% του συνόλου) του δείγματος αύξησαν τις ζημίες τους το 2017 και οι 91 τις μείωσαν, χωρίς όμως να παρουσιάσουν κέρδη. Επιπρόσθετα, 87 επιχειρήσεις (10% του συνόλου)

που ήταν κερδοφόρες το 2016, το 2017 παρουσίασαν ζημιά στα αποτελέσματα χρήσεως (ΕΙΚΟΝΑ 34 και ΕΙΚΟΝΑ 35).

ΕΙΚΟΝΑ 34. ΚΕΡΔΟΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΖΗΜΙΟΓΟΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ

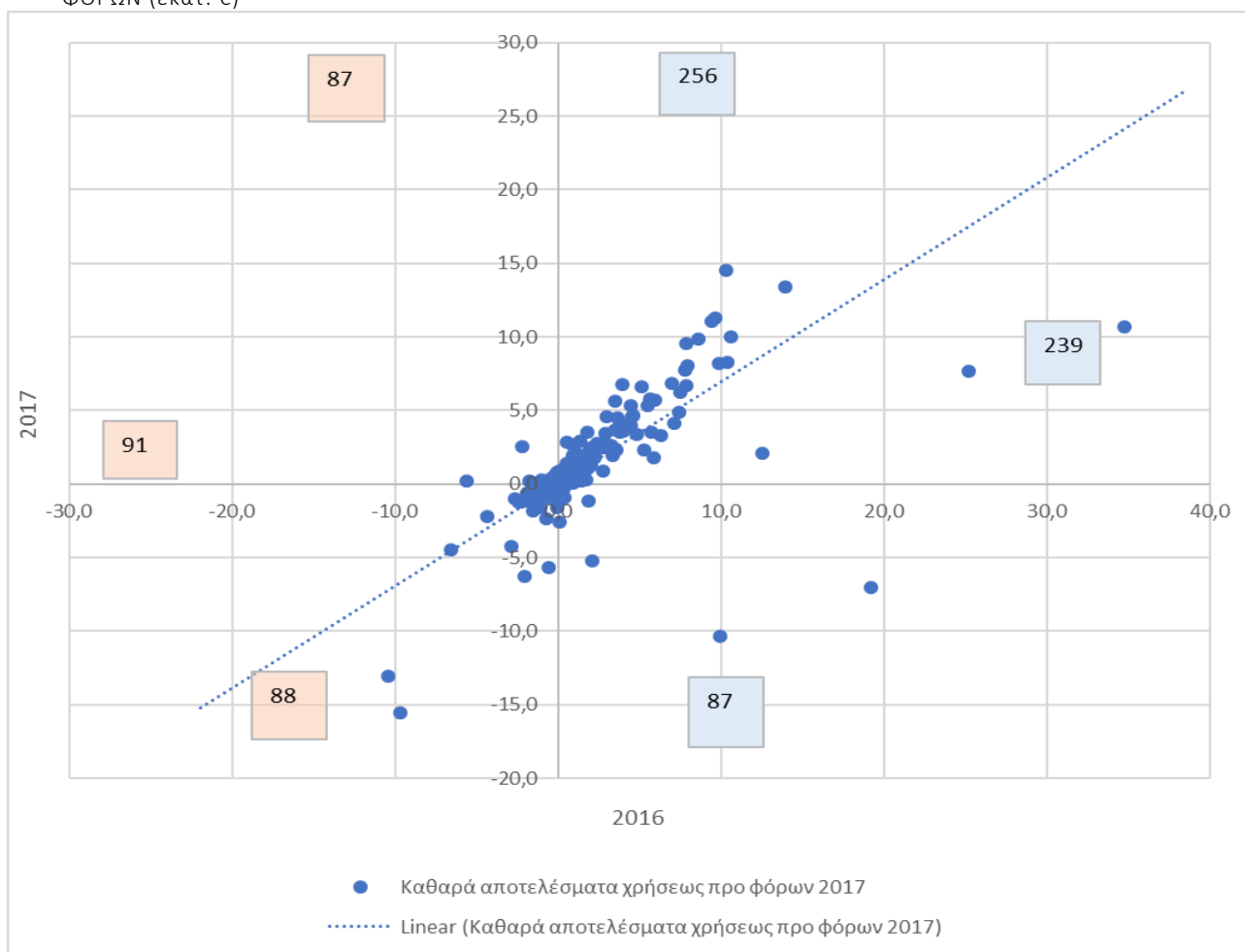
Κοινό δείγμα 848 επιχειρήσεων για τα έτη 2016-2017	
Κερδοφόρες επιχειρήσεις 2017	582
Επιχειρήσεις που έχουν αυξήσει τα κέρδη τους το 2017 σε σχέση με το 2016	256
Επιχειρήσεις που έχουν μειώσει τα κέρδη τους το 2017 σε σχέση με το 2016	239
Επιχειρήσεις που από ζημίες πέρασαν σε κέρδη το 2017 σε σχέση με το 2016	87
Ζημιογόνες επιχειρήσεις 2017	266
Επιχειρήσεις που έχουν αυξήσει τις ζημίες τους το 2017 σε σχέση με το 2016	88
Επιχειρήσεις που έχουν μειώσει τις ζημίες τους το 2017 σε σχέση με το 2016	91
Επιχειρήσεις που από κέρδη πέρασαν σε ζημίες το 2017 σε σχέση με το 2016	87
Σύνολο επιχειρήσεων 2017	848
Κερδοφόρες επιχειρήσεις 2016	582
Ζημιογόνες επιχειρήσεις 2016	266
Σύνολο επιχειρήσεων 2016	848

Πηγή: Infobank-Hellastat. Επεξεργασία στοιχείων: IOBE.

Το δείγμα των επιχειρήσεων στο σύνολο της μεταποίησης τροφίμων και ποτών έχει μειώσει τα καθαρά του κέρδη μετά φόρων κατά 32% το 2017 σε σχέση με τα καθαρά κέρδη προ φόρων, όταν η αντίστοιχη μείωση το 2016 ήταν μεγαλύτερη (42%). Ενώ τα καθαρά κέρδη προ φόρων φθάνουν συνολικά τα €446,2 εκατ. μετά τους φόρους συμπιέζονται στα €300,5 εκατ. στο συγκεκριμένο δείγμα των επιχειρήσεων.

Σε επίπεδο υποκλάδων σε όρους καθαρών αποτελεσμάτων χρήσης προ φόρων το 2017, ενώ όλοι παρουσιάζουν αθροιστικά θετικά αποτελέσματα, τα κέρδη έχουν ωστόσο μειωθεί σε σχέση με το 2016 σε όλους τους κλάδους εκτός από τα έλαια και τα προϊόντα αλευρομύλων, όπου και έχουν αυξηθεί κατά 10% και 31% αντίστοιχα. Η εικόνα για τα κέρδη χρήσης μετά φόρων έχει διαφορές ανά κλάδο στα καθαρά κέρδη. Τις υψηλότερες απώλειες κερδών σε ποσοστιαίους όρους λόγω φορολογίας έχουν τα ψάρια (-57%), τα προϊόντα αλευρομύλων (-52%) και τα επεξεργασμένα φρούτα και λαχανικά (-45%) (ΕΙΚΟΝΑ 36).

ΕΙΚΟΝΑ 35. ΔΙΑΣΠΟΡΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΒΑΣΕΙ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΚΑΘΑΡΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ (εκατ. €)

Πηγή: Infobank-Hellastat. Επεξεργασία στοιχείων: IOBE.

ΕΙΚΟΝΑ 36. ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ ΣΤΟΥ ΥΠΟΚΛΑΔΟΥΣ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ (εκατ. €)

Κλάδος	Καθαρά αποτελέσματα χρήσεως προ φόρων 2016	Καθαρά αποτελέσματα χρήσεως προ φόρων 2017	Καθαρά αποτελέσματα χρήσεως μετά φόρων 2016	Καθαρά αποτελέσματα χρήσεως μετά φόρων 2017
Κρέας	4,6	32,5	0,7	27,7
Ψάρια	2,5	-1,1	1,6	-1,7
Φρούτα και λαχανικά	46,4	61,5	20,1	34,0
Έλαια	31,2	28,3	20,2	18,3
Γαλακτοκομικά	24,0	72,1	14,1	54,5
Προϊόντα αλευρόμυλων	9,2	7,0	4,6	3,3
Ζωοτροφές	24,4	25,1	17,6	16,3
Άλλα είδη διατροφής	95,4	146,4	56,4	102,5
Ποτά	65,8	74,3	42,4	45,5
ΤΡΟΦΙΜΑ ΚΑΙ ΠΟΤΑ	303,5	446,2	177,7	300,5

Πηγή: Hellastat. Επεξεργασία στοιχείων: IOBE.

ΠΗΓΕΣ

- Eurostat: <http://ec.europa.eu/eurostat>
- FoodDrinkEurope 2018: <http://www.fooddrinkeurope.eu/>
- Infobank Hellastat: <http://www.imentor.gr>
- ΕΛ.ΣΤΑΤ.: <http://www.statistics.gr>
- ΙΟΒΕ. Βιομηχανία Τροφίμων και Ποτών. Facts & Figures. 2017:
http://iobe.gr/docs/research/RES_05_B_30042018_REP_GR.pdf